Unitalent

Biodlarnas medlemsundersökning 2018

På uppdrag av Sveriges Biodlares Riksförbund

2018-11-26

Rapportförfattare: Emelie Jönsson och Alexander Karlsson

Projektledare: Henrik Olofsson

Unitalent

Om Unitalent

Unitalent är en länk mellan studenter vid Linköpings universitet och näringslivet i Östergötland. Unitalent stärker företag, organisationer och offentlig sektor med talanger från universitetet genom tidsbestämda konsultuppdrag.

Om författarna

Studien är genomförd av två studenter vid Linköpings universitet. Emelie Jönsson går femte året till civilingenjör i Industriell ekonomi och Alexander Karlsson har en kandidatexamen i Statistik och läser nu första året på en masterutbildning med inriktning Statistics and Machine Learning.

Unitalent

Bakgrund

Nedan presenteras Biodlarna samt deras syfte och mål med denna rapport.

Biodlarna, Sveriges Biodlares Riksförbund, är en intresseorganisation för landets biodlare. Drygt 270 lokalföreningar är idag anslutna till förbundet. Dessa är uppdelade i 25 olika distrikt och har tillsammans cirka 14 000 medlemmar, över hela Sverige.

Biodlarnas uppdrag går att sammanfatta i två olika områden, där det första handlar om att finnas till och göra nytta för biodlarna, dvs medlemmarna, och det andra att göra nytta för biodlingen. I och med detta bedriver Biodlarna ett omfattande arbete för att knyta kontakter med myndigheter och andra organisationer som kan påverka saker som har betydelse för biodlingsverksamheten. Det kan till exempel vara att påverka lagar och förordningar eller skapa ekonomiska resurser för medlemmarnas-, föreningarnas- eller distriktens verksamhet. Det kan också vara att marknadsföra biodlingen så att fler blir intresserade att bli biodlare.

Förbundet är medlem i några internationella biodlarorganisationer och genom medlemskap i Lantbrukarnas Riksförbund är förbundet även företrätt i COPA/COGECA som arbetar i Bryssel och kan på så vis påverka de beslut som fattas där, som berör biodlingen.

Det som presenteras i denna rapport är den medlemsundersökning som Unitalent har genomfört på uppdrag av Biodlarna i syftet att kartlägga medlemmarnas tankar kring förbundets arbete. Detta för att i ett senare steg kunna använda resultaten som presenteras här i förbundets framtida utvecklingsarbete.

Metod

I följande avsnitt presenteras hur arbetet har genomförts. Avsnitten som följer behandlar datainsamling, enkätutformning, databearbetning och potentiella felkällor.

Datainsamling

Datainsamlingen skedde genom en webbenkät som skickades ut via e-post till alla medlemmar i förbundet som hade en e-postadress registrerad. Totalt skickades enkäten till 11 087 medlemmar och genererade 6016 svar, vilket är en svarsandel på 54 procent. Enkäten var öppen från 2018-09-28 till 2018-10-21 och utöver det inledande e-postmeddelandet skickades två påminnelser.

För att möjliggöra en jämförelse och analys av utvecklingen i förbundet har även resultatet av medlemsundersökningen som genomfördes år 2016 används. Hänsyn har dock tagits till att enkäterna inte är identiska och att ett nästan dubbelt så stort antal medlemmar svarade på enkäten i årets undersökning.

Enkätutformning och databearbetning

Enkäten som användes i denna undersökning är baserad på den som användes vid medlemsundersökningen som genomfördes år 2016, men har modifierats efter förbundets nuvarande behov och feedback från den tidigare undersökningen.

Enkäten bestod av 43 frågor, där de första fyra var så kallade bakgrundsfrågor. Dessa har använts för att analysera svaren och se trender i hur medlemmarna har svarat, och behandlar bland annat respondentens kön, ålder, distriktstillhörighet och hur länge respondenten har sysslat med biodling. Därefter följer frågor som rör biodling och medlemskapet i Biodlarna.

Unitalent

Frågelogik har använts så att respondenter endast har behövt svara på följdfrågor som var relevanta. Bland annat behövde en respondent som inte har några bin svara på några frågor som var biodlingsrelaterade, utan fick då endast frågor om medlemskapet.

Till analysen med fritextsvar har både word clouds och word trees används. Word clouds fyller funktionen att redovisa de mest frekventa orden som respondenterna använt i fritextsvar. Det går inte att säga något om i vilken kontext orden är sagda, av den anledningen kompletteras analysen av fritextsvar med word trees. I ett word tree får man se vilka sekvenser av ord som är vanligast och kan därigenom se sammanhanget som ordet används i.

Vid analys av resultaten från enkäten har de svarande som gett orimliga svar på en del frågor sorterats bort. Detta gäller till exempel respondenter som har valt att svara att de är födda 2018 eller som har svarat "123456789" på antal bisamhällen. Det kan finnas olika anledningar till att en respondent väljer att ge ett orimligt svar på en fråga, bland annat att respondenten inte har förstått frågan eller att frågan uppfattas som irrelevant eller känslig.

Felkällor

I en statistisk undersökning som denna finns det en mängd olika felkällor som kan påverka resultatet i större eller mindre utsträckning. I denna rapport är det framförallt möjligheten att nå önskad målgrupp som behöver tas hänsyn till. I detta arbete har vi arbetat för att minimera effekterna av dessa områden i så stor utsträckning som möjligt men vissa områden bör ändå belysas.

Täckningsproblem: Det finns en viss problematik kopplad till att det inte finns e-postadresser tillhörande alla medlemmar hos Biodlarna. Då enkäten endast sändes ut via e-post blir det inte möjligt för medlemmar utan en hos Biodlarna registrerad e-postadress att svara på enkäten. Dock har det annonserats om medlemsundersökningen både på Biodlarnas hemsida och i Bitidningen, vilket gör att medlemmar som inte fått någon länk har haft möjlighet att höra av sig om detta. Dock går det att se i tabellen för distriktsrepresentation, se Bilaga 1, att representationen i distrikten är bra. Majoriteten av distrikten har en andel svarande på 35–40 procent och resterande har en ännu högre andel.

För att kunna göra en trovärdig och statistiskt säker analys av enkätsvaren har de respondenter som har svarat orimligt på vissa frågor sorterats bort. Detta innebär en svaghet i det att inte alla svar kommer till användning men i och med att andelen svarande på enkäten ändå så pass hög, och att endast 21 personers svar sorteras bort som orimliga, kan undersökningens resultat ändå anses vara representativa.

Resultat

I kommande avsnitt presenteras resultaten från rapporten. Första delen behandlar bakgrundsfrågor, följt av Biodlingsfrågor och frågor om medlemskapet i Biodlarna. På de frågor där svar angetts på en femgradig skala är allt över tre att anse som den positiva delen av skalan, medan allt under är på den negativa delen. Procentsatser anges nedan avrundat till närmaste heltal, medan medelvärden anges med en decimal.

Bakgrundsfrågor

Fråga 1: Ange ditt kön. Majoriteten av respondenterna, 62 procent, är män. Se diagrammet nedan för en överblick av könsfördelningen.

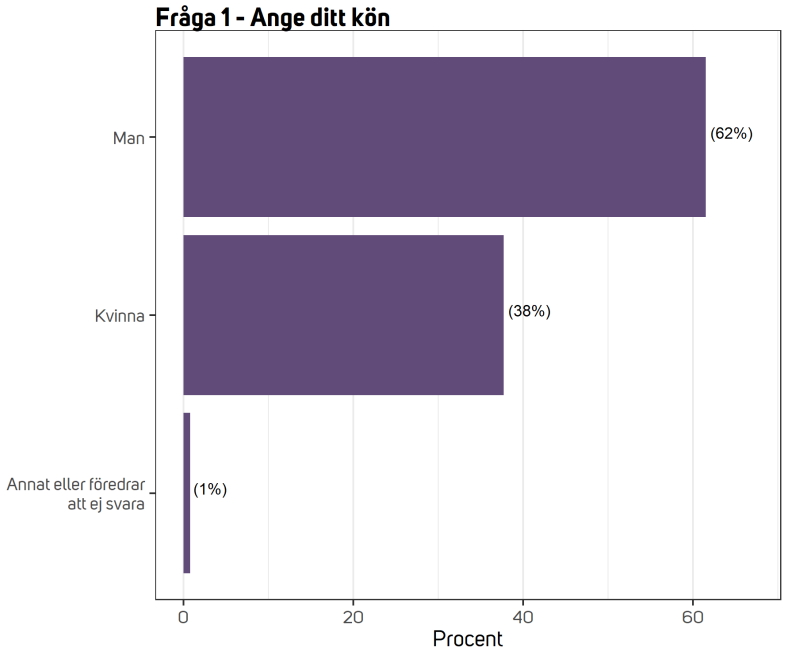

Fråga 2: Ange ditt födelseår. Diagrammet visar att drygt 90 procent av respondenterna är 41 år eller äldre, där det vanligaste åldersintervallet är 61–70 år följt av 51–60 år. Medelåldern hos respondenterna totalt är 58 år, medan det för kvinnor är 55 år och för män 60 år.

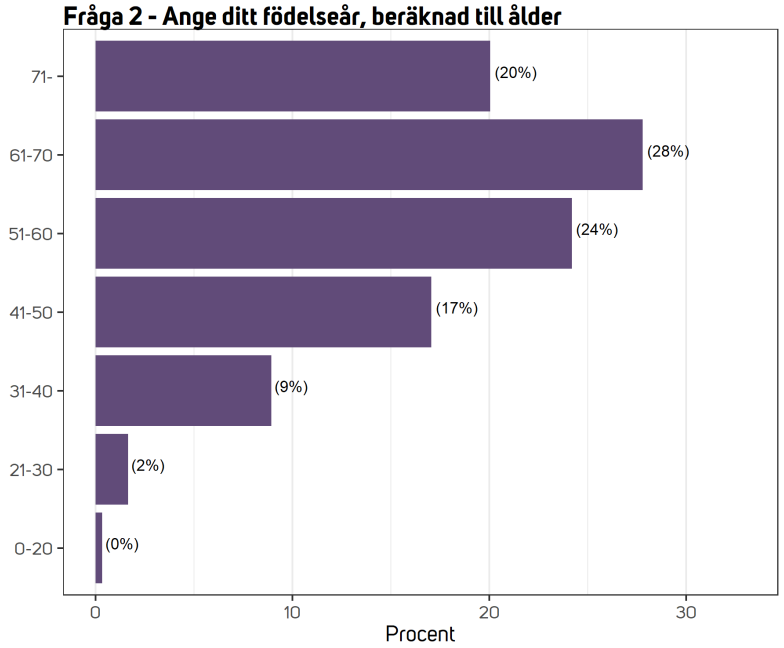

Fråga 3: Var har du dina bin? I denna fråga gavs endast tre alternativ, för att ge en övergripande bild av var respondenterna har sina bin. Värt att notera är att 6 procent av respondenterna inte har några bin i dagsläget och därför inte kommer att svara på några frågor som direkt rör biodling.

Denna fråga är del i ett av enkätens logiska filter. En respondent som svarar att denna inte har några bin kommer inte behöva svara på frågor gällande sin biodling, det vill säga fråga 7, 8, 9, 10 eller 11.

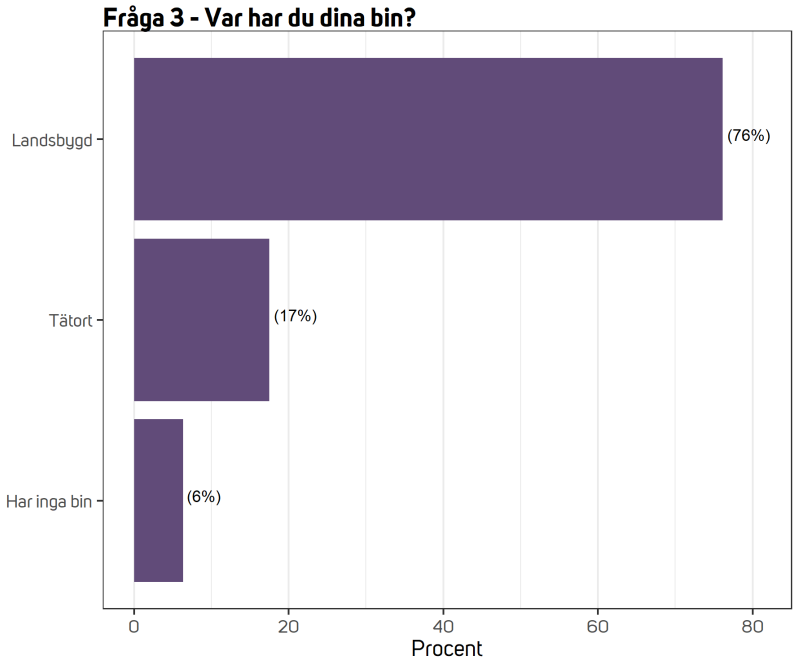

Fråga 4: Vilket distrikt tillhör den lokalförening du tecknat ditt medlemskap? Resultatet på denna fråga visar att de distrikt som har flest respondenter representerade i denna medlemsundersökning är Skåne med 677 svarande, Stockholm med 533 svarande och Göteborg och Bohuslän med 511 svarande, av totalt 6016 respondenter.

Sett till antalet medlemmar är de 25 distrikten olika väl representerade i undersökningen. De distrikt som är bäst representerade är Norra Kalmar där 67 procent av medlemmarna har svarat på enkäten, samt Gotland och Södermanland med 56 procent respektive 51 procent svarande. Se Bilaga 1 för en fullständig uppräkning av de olika distriktens representationsgrad.

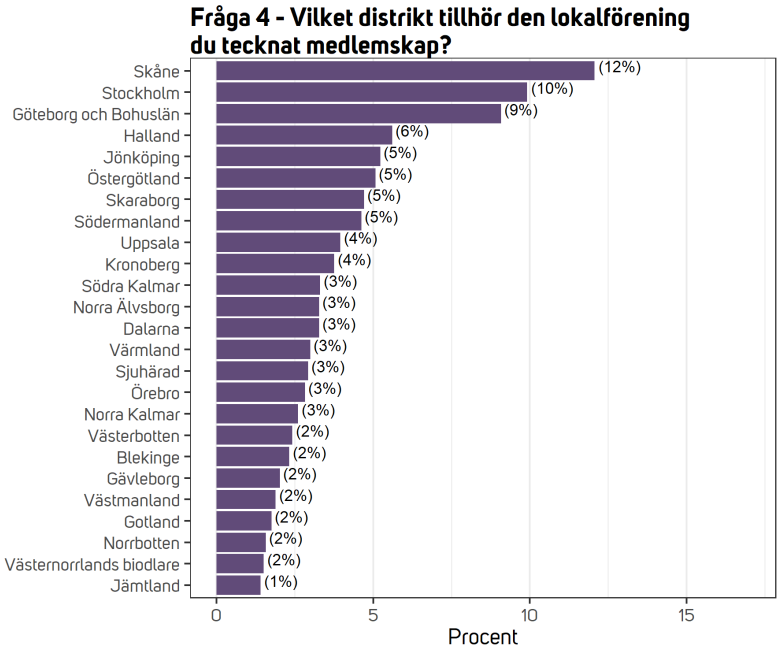

Fråga 5: Hur många år har du sysslat med biodling? I grafen nedan kan det konstateras att en majoritet av respondenterna, 29 procent, har varit biodlare i 3–5 år. Av alla respondenter har knappt fem procent, 294 stycken, uppgett att de har sysslat med biodling i mindre än ett år.

Värt att notera är att respondenterna tycks ha avrundat antal år de har varit biodlare till ett ungefärligt årtal. Detta gör att andelen respondenter som uppger ha varit biodlare i 15 år är märkbart större än de som har varit biodlare i 14 eller 16 år, till exempel. Medelvärdet på hur länge respondenterna har varit biodlare är 10,1 år. Uppdelat på kön har kvinnor i snitt varit biodlare i 5,9 år och män i 12,7 år.

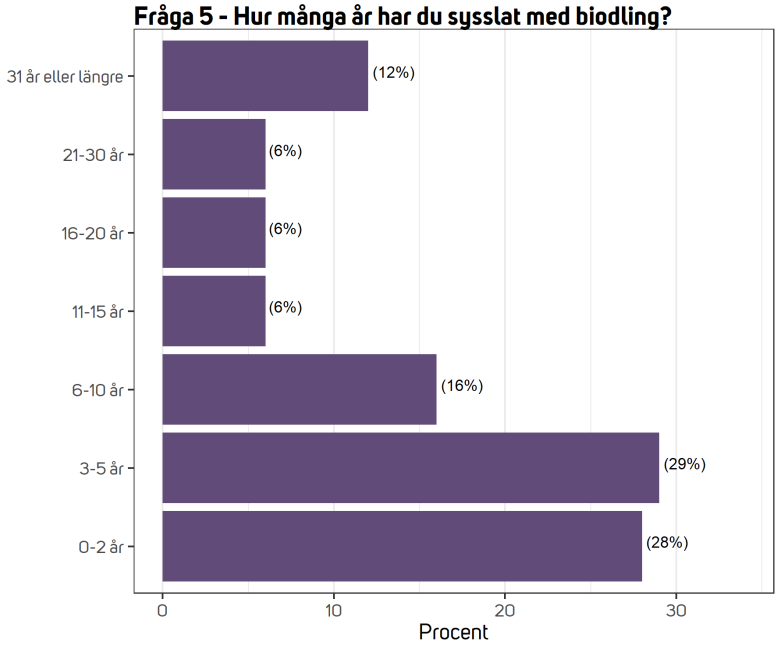

Fråga 6: Vilken är den huvudsakliga anledningen till att du sysslar med biodling? Grafen nedan visar att en klar majoritet av respondenterna, 57 procent, är engagerade i biodling på grund av anledningar som rör klimat, miljö och hälsa. En relativt stor del av respondenterna, 20 procent, har på denna fråga valt att svara med fritext under "Annat, specificera gärna", vilket kan härledas till att respondenterna endast fick fylla i ett svar på denna fråga.

Vidare analys av fritextsvaren visar att många biodlare gör det som en hobby eller för att de tycker att det är intressant. Ytterligare två orsaker som återkommer ofta är för pollinering av träd och blommor i trädgården eller för att kunna skörda egen honung.

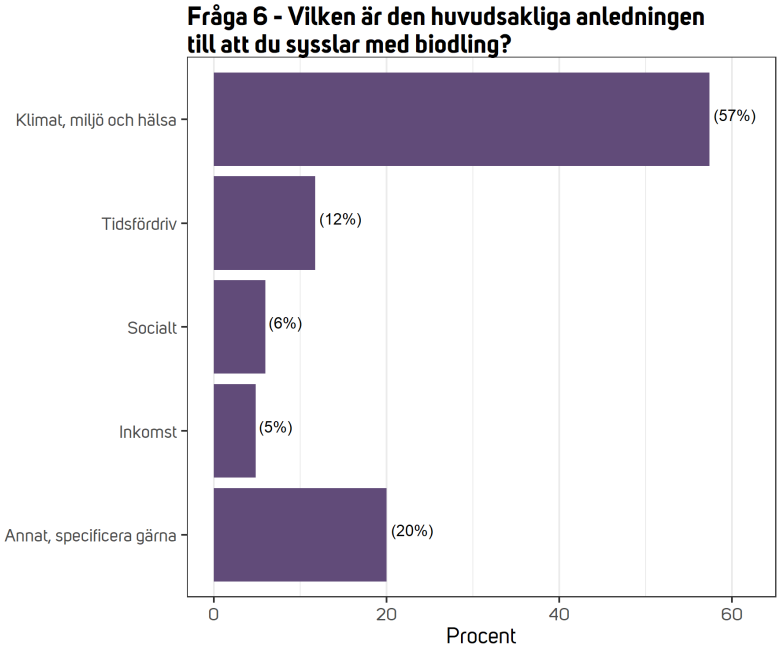

Biodlingsfrågor

Denna fråga är en del i enkätens logiska filter. En respondent som på fråga 3 svarade att denna inte har några bin kommer inte svara på fråga 7–11 då dessa behandlar respondentens biodling. Detta är anledningen till basen har minskat med 381 svar på följande frågor.

Fråga 7: Hur många bisamhällen har du i dagsläget? En majoritet av respondenterna, 62 procent, har 0–5 samhällen. Andelen biodlare som har mer än 30 bisamhällen är 4 procent. Det genomsnittliga antalet bisamhällen är 8,45. Uppdelar enligt kön är det genomsnittliga antalet bisamhällen för kvinnor 5,6 och för män 10,2.

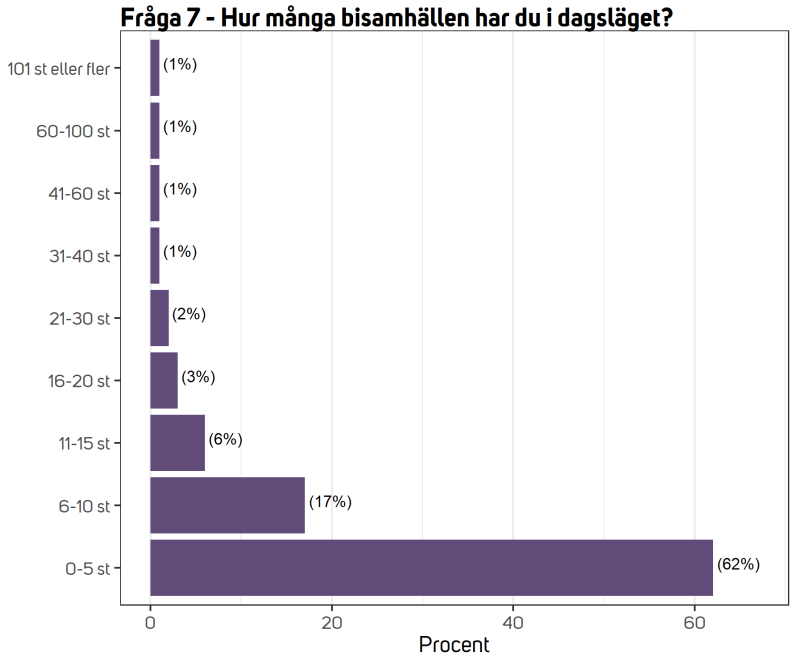

Fråga 8: Bedriver du din biodling i företagsform? Av 5634 respondenter på denna fråga, bedriver endast drygt 16 procent, 910 stycken, sin biodling i företagsform.

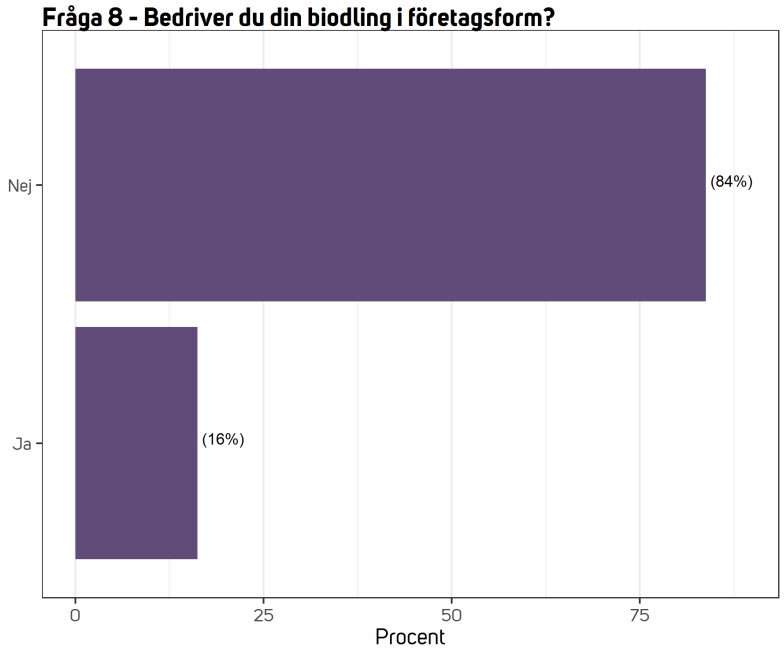

Fråga 9: Var hamnar din honung? På denna fråga fick respondenterna möjligheten att ange flera svarsalternativ. En klar majoritet valde ett eller båda av svarsalternativen "Hos vänner och bekanta" (81 procent) eller "Har för eget bruk" (73 procent).

Bland de som har svarat "Annat" och angett ett fritextsvar kan det utläsas att det mest förekommande är "säljer", "lokalt", "på jobbet" och "i egen butik".

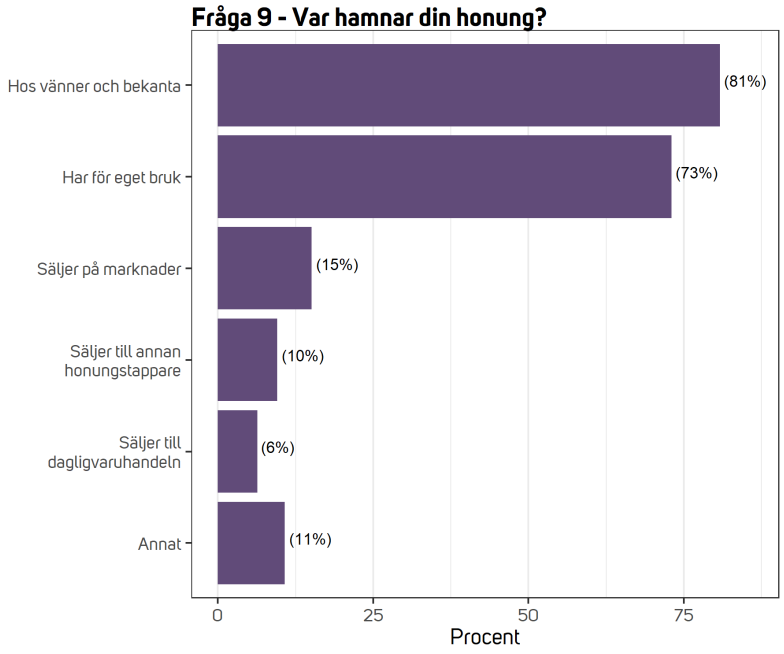

Fråga 10: Hur hanterar du ditt vax? På denna fråga svarar drygt hälften av respondenterna att de lämnar sitt bivax till en biredskapsbutik, vaxåtervinnare eller vaxfabrik. Näst efter detta väljer respondenterna att återanvända vaxet inom den egna bigården.

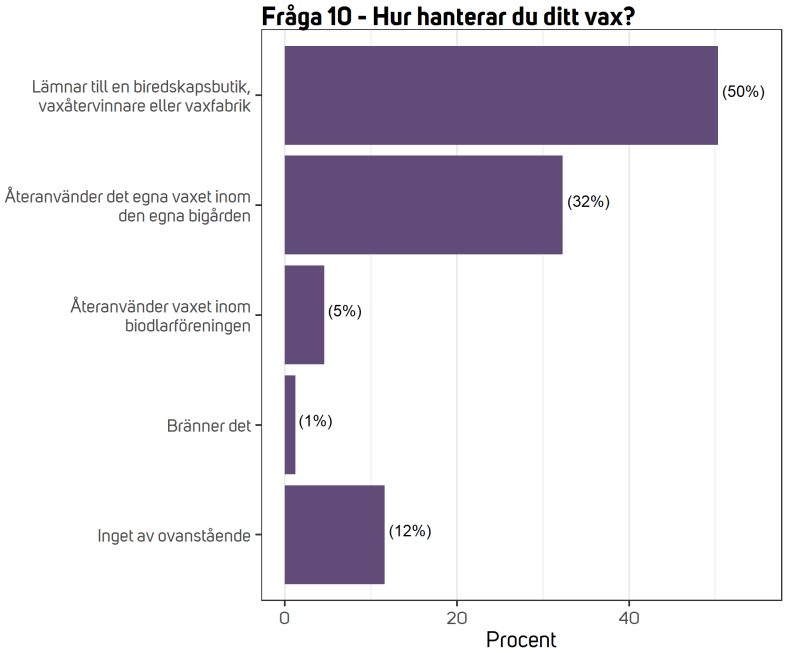

Fråga 11: Vilka produkter och tjänster från din biodling säljer du? På denna fråga fick respondenterna möjlighet att svara på flera alternativ. En klar majoritet av respondenterna (76 procent) uppger att de primärt säljer sin honung. Därefter är svarsalternativet "Samhällen eller avläggare" störst med 17 procent.

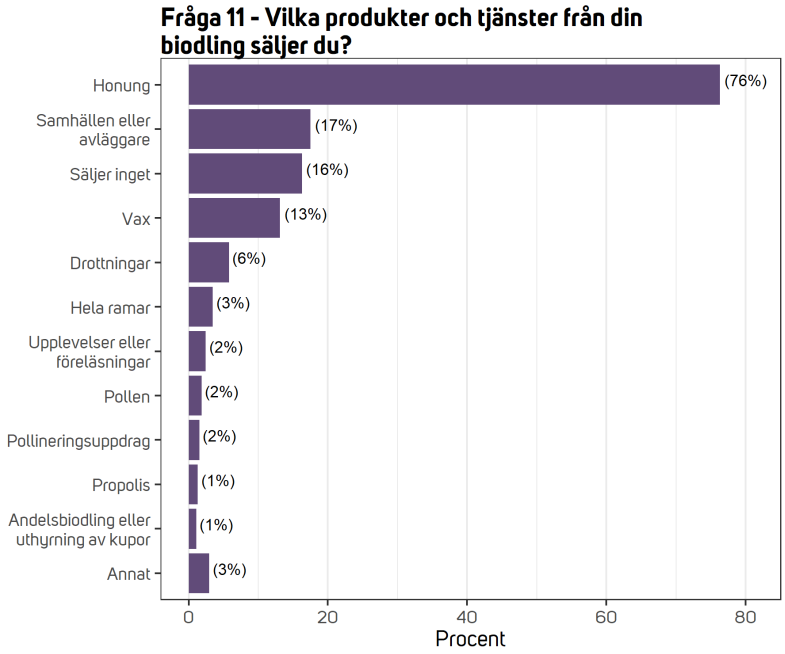

Fråga 12: Vad skulle du vilja lära dig mer om? Även på denna fråga fick respondenterna möjlighet att fylla i flera svarsalternativ. De tre ämnena som respondenterna vill lära sig mer om är Bihälsa (47 procent), Drottningodling (40 procent) och Avläggarutbildning (34 procent).

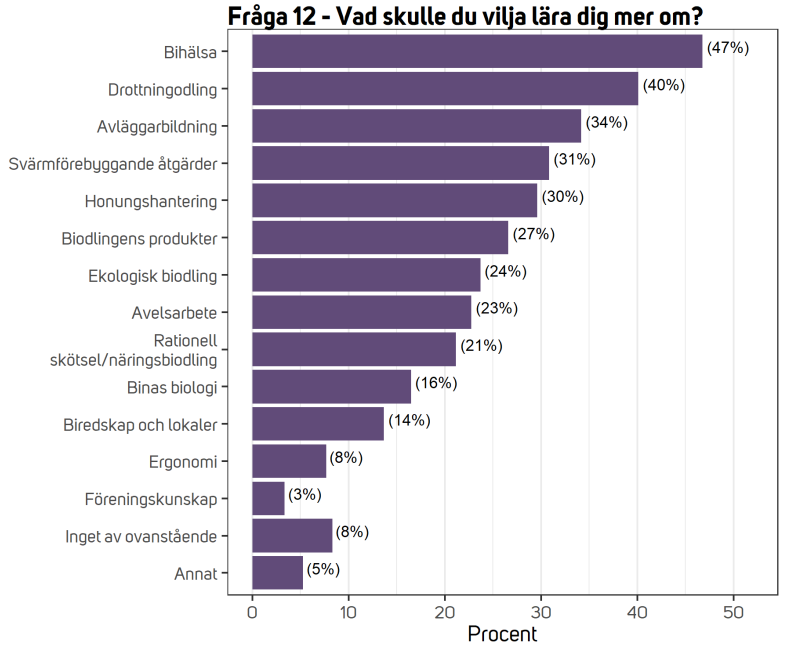

Fråga 13: Vilka faktorer anser du vara de största hoten mot din biodling och dig som biodlare? Grafen tillhörande denna fråga visar att det enskilt största hotet mot biodlingen är sjukdomar hos bina (57 procent). Därefter följer alternativen "Brist på tid" (26 procent) och Brist på kunskap (21 procent).

Bland fritextsvaren, drygt 8 procent, ses framförallt respondentens ålder, hälsa och sjukdom som de största hoten.

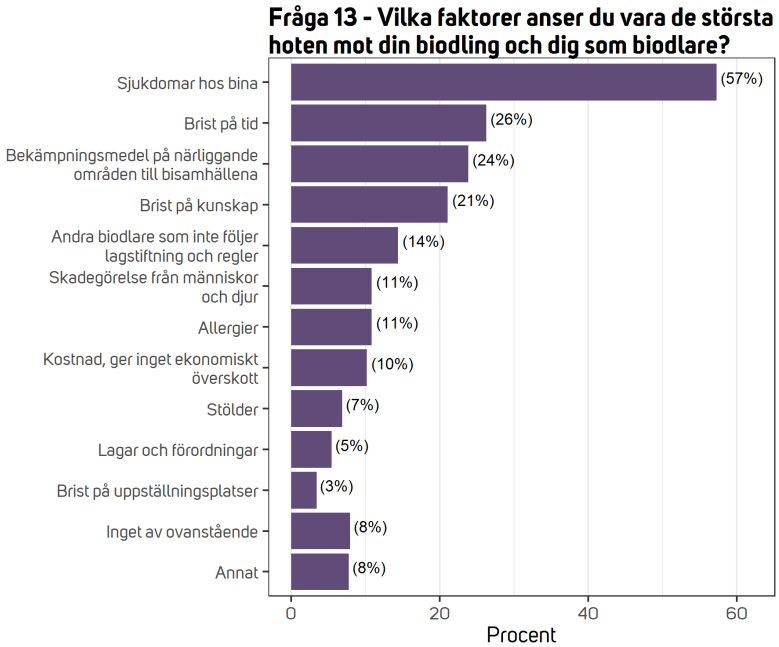

Fråga 14: Har du någon gång under de senaste tre åren, inom din biodling, varit utsatt för något av följande alternativ. Denna fråga är en följdfråga på fråga 13 och syftar till att kartlägga om det finns någon tydlig gemensam hotbild mot biodlarna och biodlingen. På denna har respondenterna möjligheten att fylla i flera svarsalternativ. Grafen visar dock att en tydlig majoritet av respondenterna valt att svara "Inget av ovanstående" (88 procent).

Bland fritextsvaren, drygt 6 procent av respondenterna, är de vanligast förekommande svaren angrepp av möss och myror.

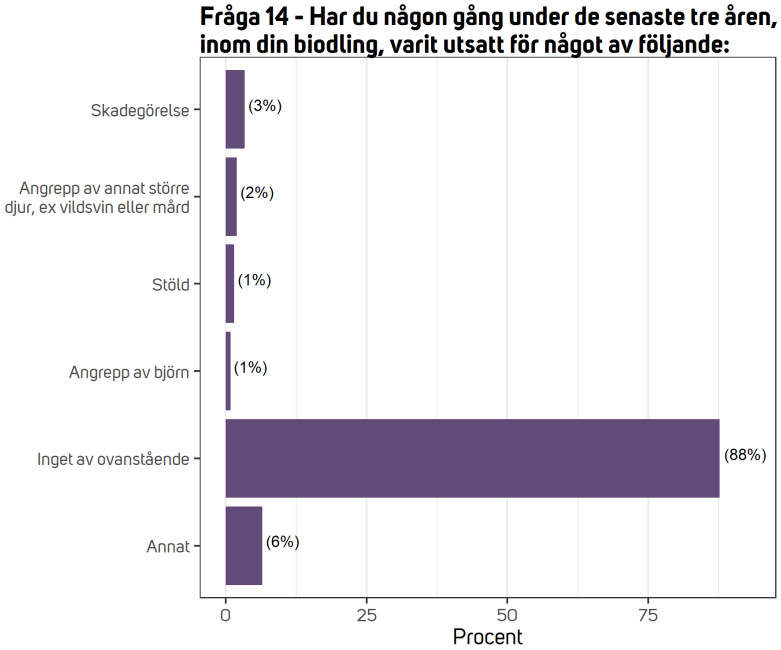

Fråga 15: Tilläggsförsäkring för stöld, skadegörelse etc. Frågan i sin helhet löd: "I dagsläget kan du som medlem teckna en tilläggsförsäkring vad avser amerikansk yngelröta. Skulle du ha intresse av ett ytterligare försäkringsskydd som kan tecknas via förbundet, tex för stölder eller skadegörelse?".

En majoritet av respondenterna svarade att de inte var intresserade av ett ytterligare försäkringsskydd (58 procent). 24 procent var dock positiva till förslaget.

Denna fråga är en del av enkätens logiska filter. En respondent som på denna fråga svarar att en tilläggsförsäkring skulle vara intressant kommer att få möjlighet att svara på fråga 16, och ge önskemål på ungefär på hur mycket ett sådan tilläggsförsäkring skulle få kosta per samhälle.

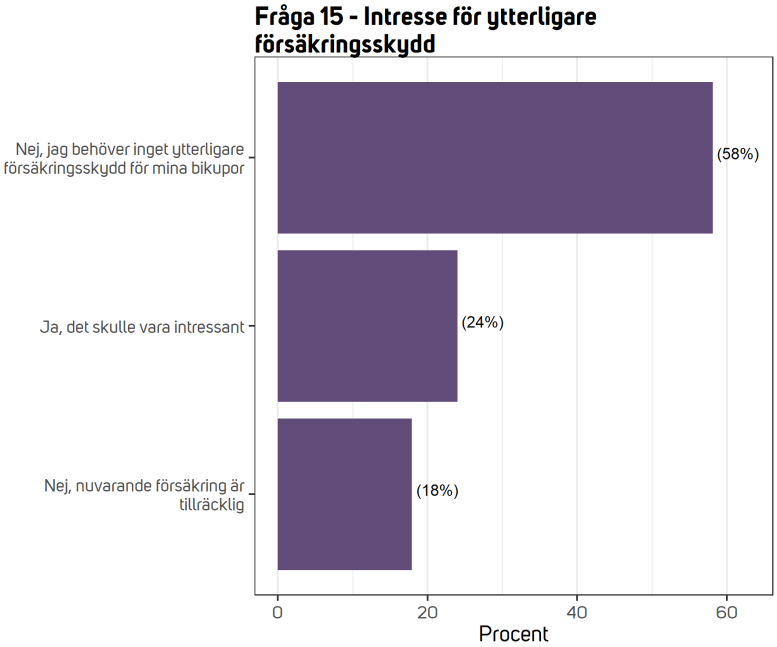

Fråga 16: Hur mycket ungefär skulle du i så fall vara beredd att betala, per samhälle, för ytterligare försäkringsskydd? Denna fråga är en följdfråga till fråga 15, angående ett ytterligare försäkringsskydd för bikupor. De 24 procent som svarade positivt till förslaget fick möjlighet att ange hur mycket de skulle vara villiga att betala för försäkringsskyddet per bisamhälle. Av de respondenter som har svarat på denna fråga, totalt 21 procent, önskar uppskattar ungefär 6 procent att de skulle vara villiga att betala 25–50 kr per samhälle.

Denna fråga är en del av enkätens logiska filter. En respondent som på fråga 15 svarar att en tilläggsförsäkring skulle vara intressant kommer att få möjlighet att svara på denna fråga. Detta är anledningen till att staplarna inte summerar till 100 procent.

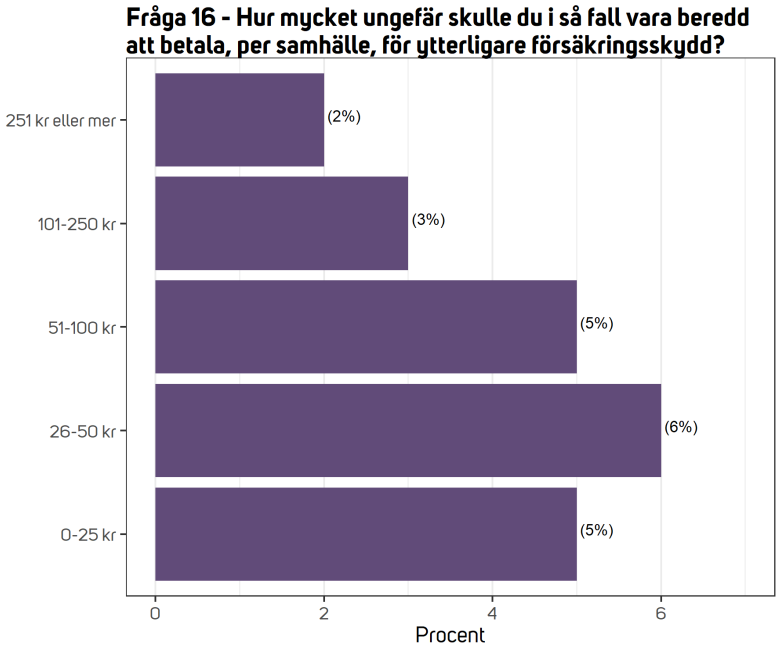

Medlemskapet i Biodlarna

Fråga 17: Har du under det senaste året deltagit i aktiviteter arrangerade av Riksförbundet? På denna fråga svarade 86 procent "Nej" och 14 procent "Ja".

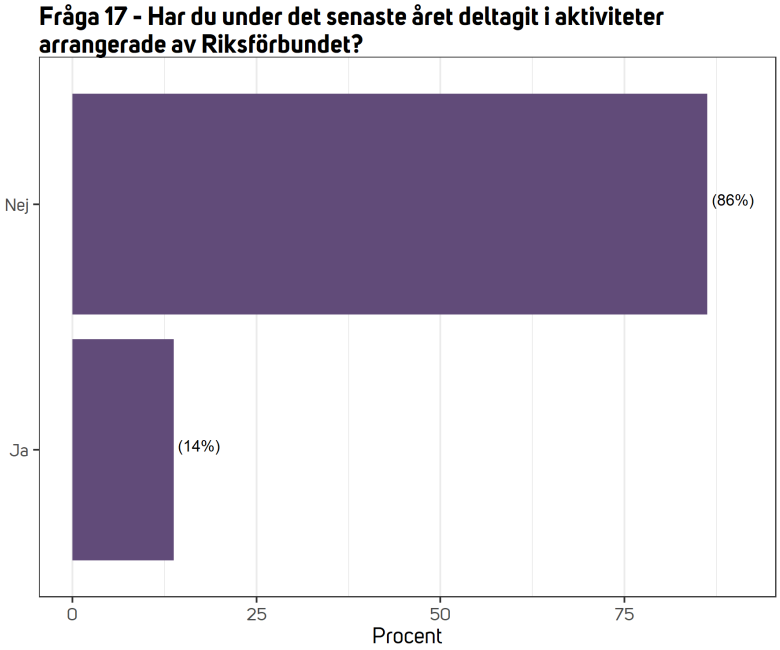

Fråga 18: Är du engagerad inom Riksförbundet? En majoritet av respondenterna, 85 procent, svarar att de är inte är engagerade i förbundet och att de inte heller är intresserade av att vara det. 13 procent säger att det inte är engagerade men att de skulle vilja engagera sig.

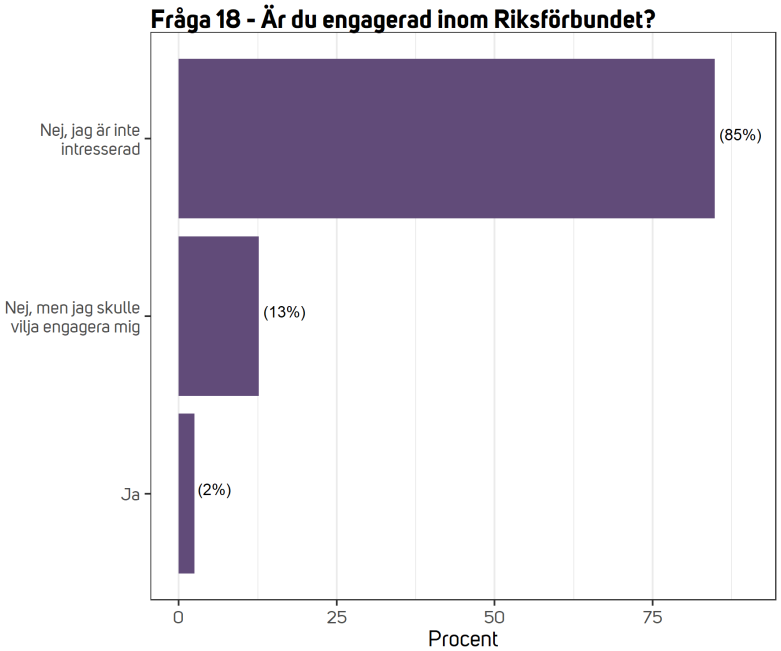

*Fråga 19: Hur uppfattar du arbetet inom Riksförbundet?*Resultatet visar att en majoritet av respondenterna (50 procent) inte har någon uppfattning om förbundets arbete. Av de resterande respondenterna är dock majoriteten nöjda och har svarat 3, 4 eller 5. Medeltalet på denna fråga är 4,0.

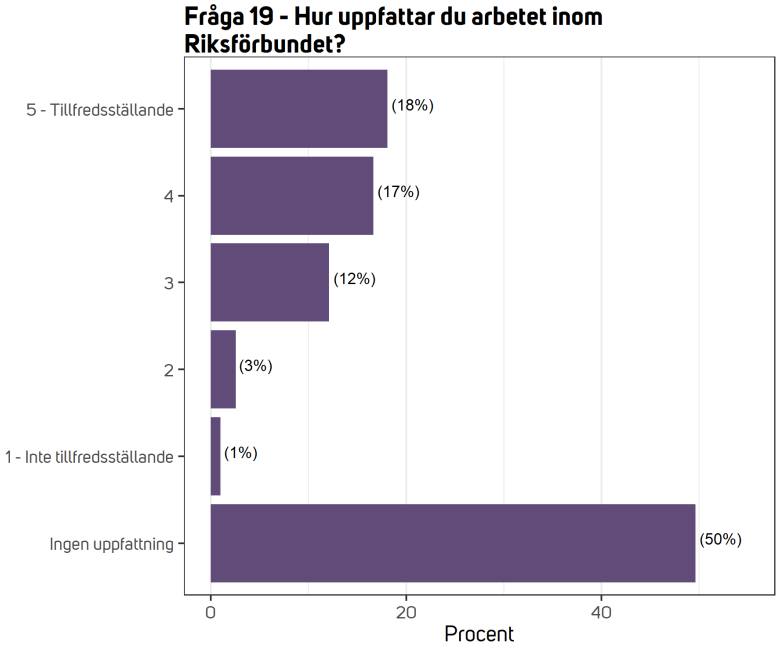

Fråga 20: Har du under det senaste året deltagit i aktiviteter arrangerade av Distriktet? Resultaten av enkäten visar att 44 procent av respondenterna har deltagit i aktiviteter arrangerade av det distrikt deras lokalförening tillhör under det senaste året.

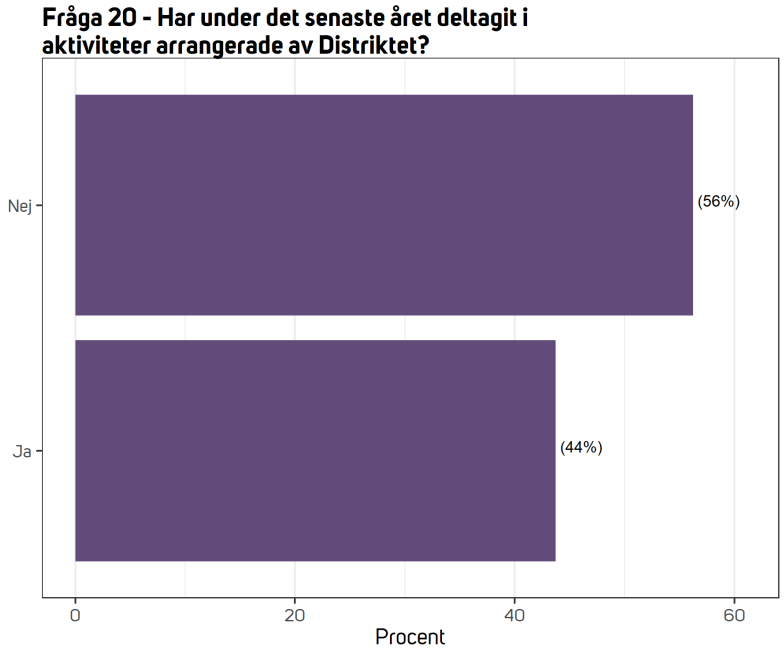

Fråga 21: Är du engagerad inom Distriktet? På denna fråga svarade en majoritet av respondenterna (74 procent) att de inte är engagerade i sitt distrikt och att de inte heller är intresserade av att vara det. 15 procent uppger att det inte är engagerade i dagsläget men skulle vilja engagera sig framöver.

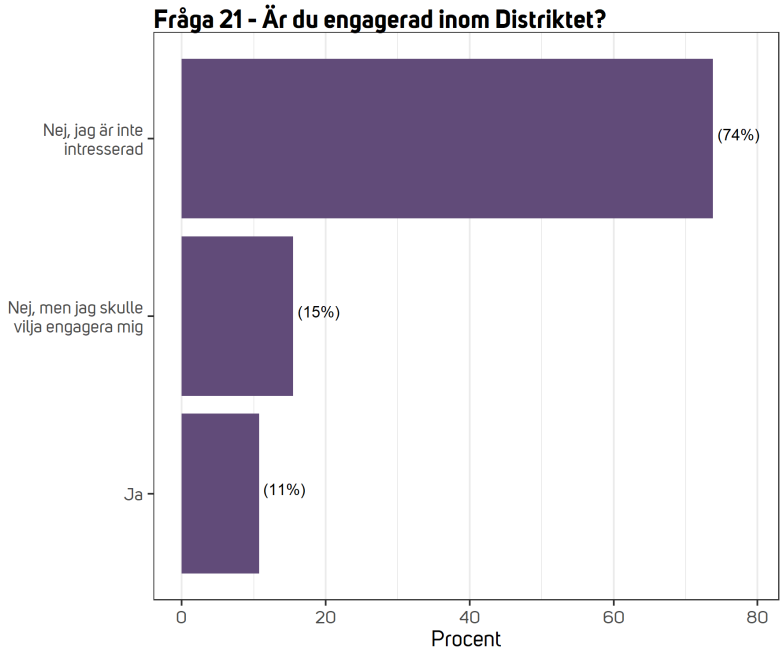

Fråga 22: Hur uppfattar du arbetet inom Distriktet? En majoritet av respondenterna svarade att de är nöjda med sitt distrikts arbete. En knapp fjärdedel (24 procent) svarade dessutom med högsta möjliga betyg, 5. Av respondenterna har dock 37 procent ingen uppfattning om distriktets arbete. Medelvärdet på respondenternas svar är 3,9 på denna fråga.

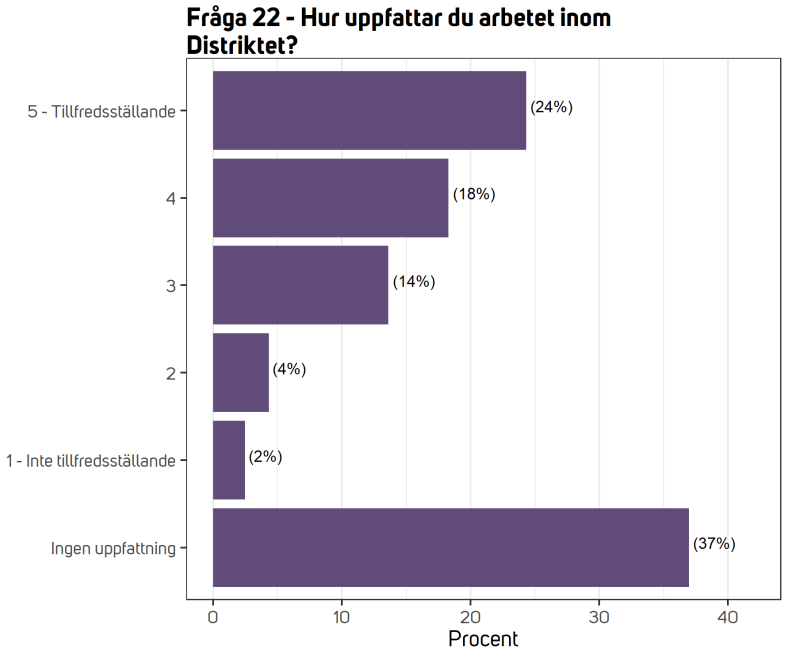

Fråga 23: Uppskatta hur ofta du deltar i din lokala biodlarförenings aktiviteter. På denna fråga fick respondenterna svara på hur ofta de deltog i aktiviteter hos den lokala biodlarföreningen på en skala från 1–5. Medelvärdet på denna fråga blev 3,1, vilket betyder att ungefär hälften av respondenterna uppfattar att de deltar oftare än de inte deltar på aktiviteter hos sin lokala förening.

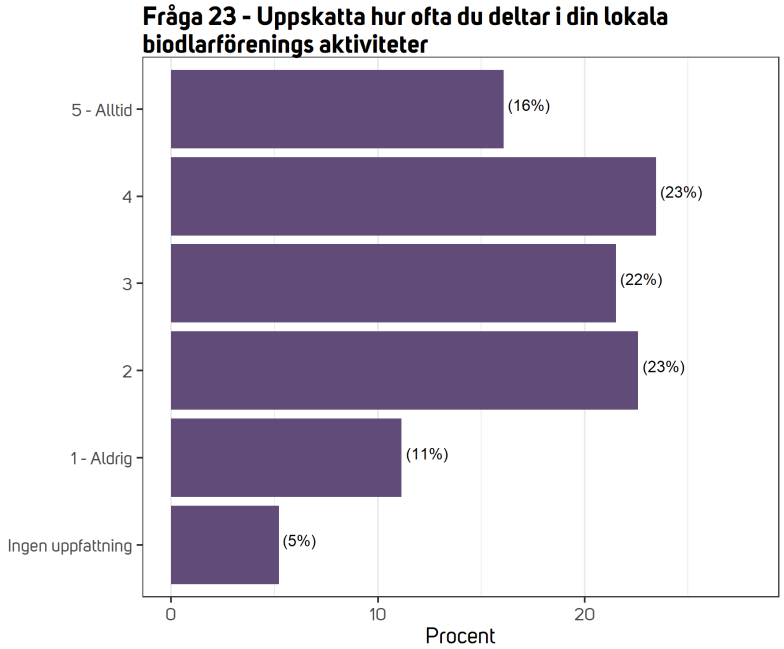

Fråga 24: Hur uppfattar du arbetet inom din lokala biodlarförening? Medelvärdet på denna fråga är 4,2, vilket betyder att en majoritet av respondenterna är tillfredsställda med arbetet i sin lokala förening. Nästan hälften av respondenterna (45 procent) har dessutom skattat sin nöjdhet till den högsta möjliga (5 på en skala 1–5).

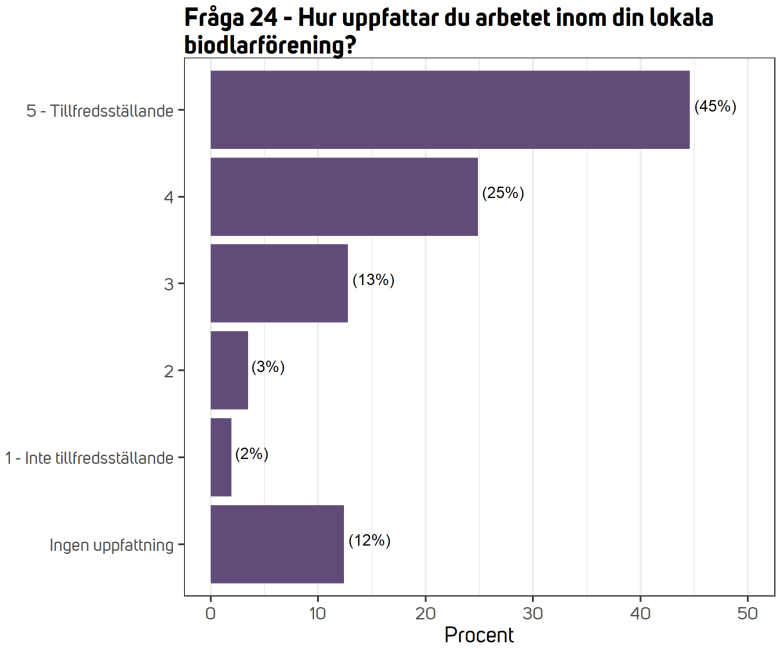

*Fråga 25: Vad anser du om nivån på medlemsavgiften?*En majoritet av respondenterna (52 procent) har svarat 3 på en skala 1-5 där 1 innebär för låg och 5 för hög. Detta innebär att en majoritet av respondenterna varken tycker att medlemsavgiften är för låg eller för hög. Medelvärdet på denna fråga är 3,4.

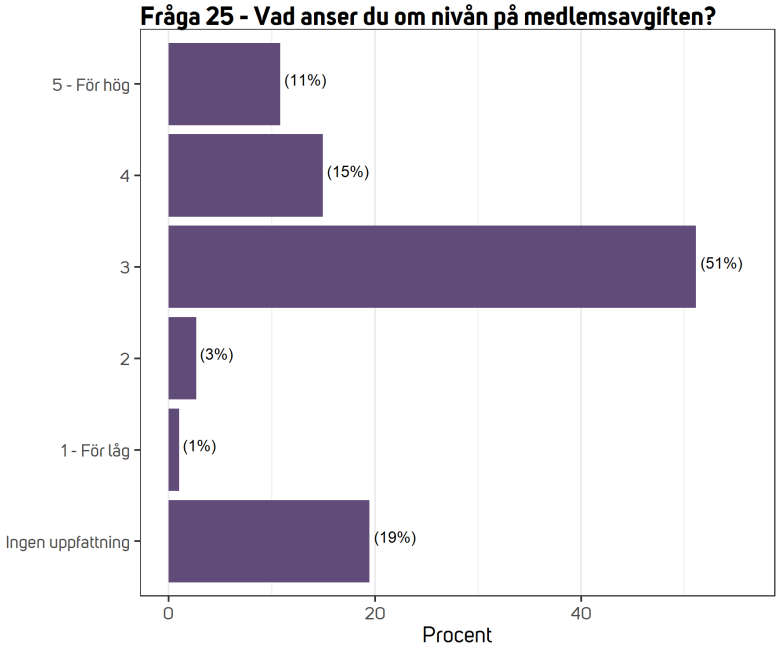

*Fråga 26: Vilka av följande medlemsförmåner från Biodlarna har du använt eller använder du dig av?*På denna fråga hade respondenterna möjligheten att fylla i flera svarsalternativ. Grafen visar att Bitidningen är den mest utnyttjade medlemsförmånen.

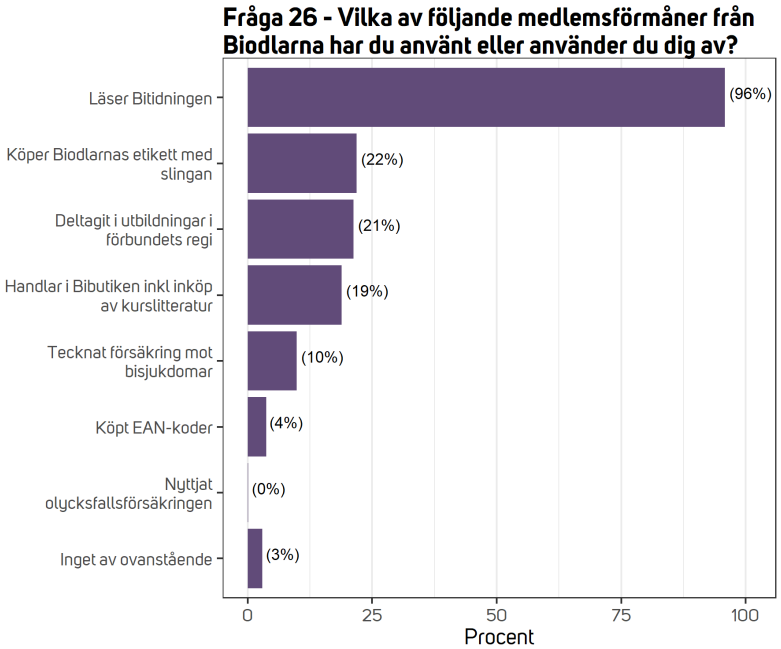

Fråga 27: Hur nöjd är du med Biodlarnas medlemsförmåner? På denna fråga skulle respondenterna värdera hur nöjda de är med medlemsförmånerna på en skala från 1–5, där 1 är inte alls nöjd och 5 är mycket nöjd. En majoritet av respondenterna (38 procent) har angett att de inte har någon uppfattning om medlemsförmånerna. Därefter har 31 procent av respondenterna svarat med 3, och kan därför tolkas vara varken mycket nöjda eller missnöjda med medlemsförmånerna. Medelvärdet på denna fråga är 3,3.

Denna fråga är en del av enkätens logiska filter. En respondent som svarar en 1a eller 2a, dvs som inte är nöjd med medlemsförmånerna, kommer att få möjlighet att svara på vad Biodlarna hade kunnat göra bättre i fråga 28.

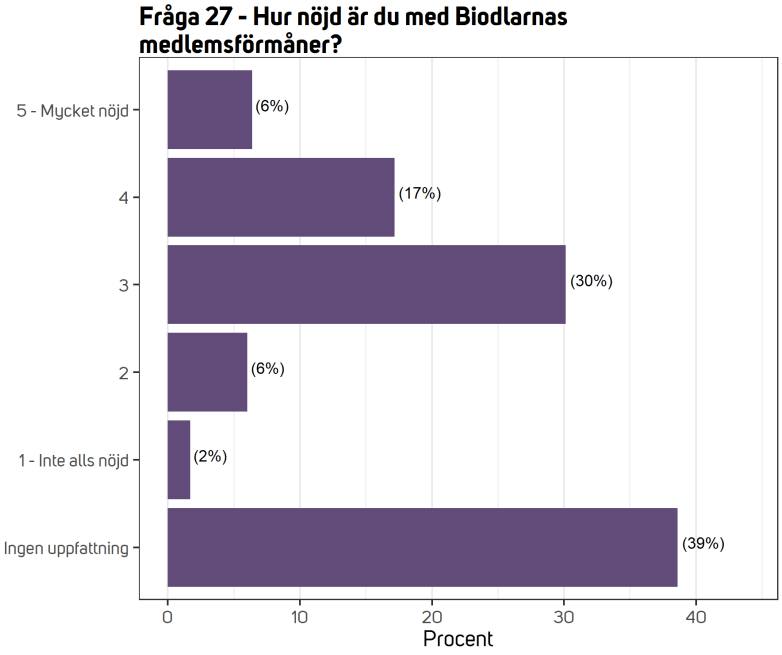

Fråga 28: Vad hade Biodlarna kunnat göra bättre? Denna fråga är en del av enkätens logiska filter. En respondent som på fråga 27 svarar 1 eller 2, dvs som inte är nöjd med medlemsförmånerna, kommer att få möjlighet att svara på vad Biodlarna hade kunnat göra bättre i denna fråga. Det är alltså endast respondenter som är missnöjda som har fått svara på denna fråga.

De mest vanligt förekommande svaren rör mer utbildningar och kurser. Även ytterligare rabatter och erbjudande på exempelvis biredskap efterfrågas, så väl som mer stöd direkt till föreningarna.

Fråga 29: Hur nöjd är du med Bitidningen? Grafen nedan visar att en klar majoritet av respondenterna har svarat 3, 4 eller 5 och därför kan anses nöjda med Bitidningen. Medelvärdet på denna fråga är 3,9.

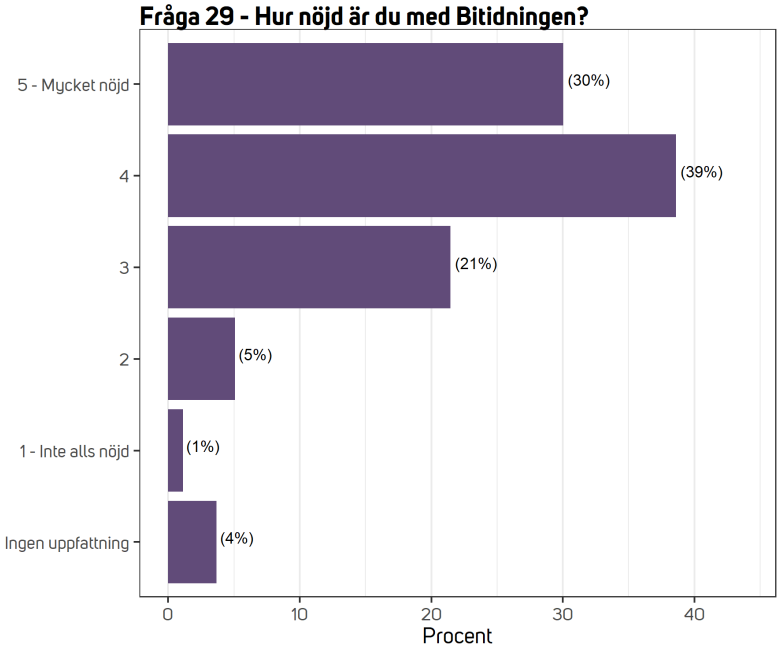

Fråga 30: Vad skulle du vilja ha mer av i Bitidningen, vad saknar du? På denna fråga är vanligt förekommande svar Biodling i andra länder, ekologisk biodling, praktiska tips och råd för både nybörjare och mer erfarna biodlare. Även fler reportage om olika biodlare och vetenskapliga artiklar förknippade till biodling efterfrågas.

Fråga 31: Utformningen på Biodlarnas etikett Frågan i sin helhet löd: "Biodlarnas etikett är känd av många - ett inarbetat varumärke. Skulle du vara beredd att köpa fler etiketter från förbundet om dessa var mer individuellt utformade och en kombination av egen utformning och förbundets varumärke (slingan)?"

Grafen nedan visar att en majoritet av respondenterna, 42 procent, skulle vara intresserade av en mer individuellt utformad etikett. 31 procent uppger att de inte har något intresse av att marknadsföra sin honung med hjälp av etiketten.

Denna fråga är en del av enkätens logiska filter. En respondent som på denna fråga svarar att en mer individanpassad etikett skulle vara intressant kommer att få möjlighet att svara på fråga 32, och ge önskemål på hur denna etikett i så fall skulle se ut.

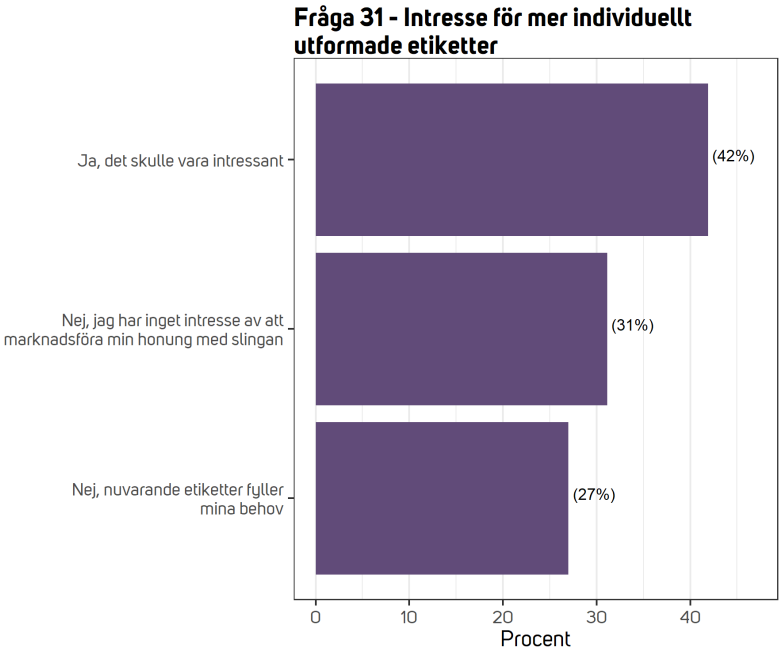

Fråga 32: Kommentera gärna hur du skulle vilja att en mer individuellt utformad etikett skulle vara uppbyggd! Denna fråga är en följdfråga på frågan innan, där de som svarade att de var intresserade av en mer individuellt anpassad etikett fick möjlighet att komma med förslag på hur denna skulle kunna se ut.

Respondenternas svar sammanfattas till att det skulle vara uppskattat med möjligheten att få sätta en individuell bild, logotyp eller text på etiketten, för att göra den mer personlig.

Denna fråga är en del av enkätens logiska filter. En respondent som på fråga 31 svarar att en mer individanpassad etikett skulle vara intressant kommer att få möjlighet att svara på denna fråga, och ge önskemål på hur denna etikett i så fall skulle se ut.

Fråga 33: Hur vill du få information från Biodlarna? På denna fråga hade respondenterna möjlighet att ange flera svarsalternativ. Resultatet visar att respondenterna primärt föredrar Bitidningen (80 procent), E-post (73 procent) eller Biodlarnas hemsida (41 procent).

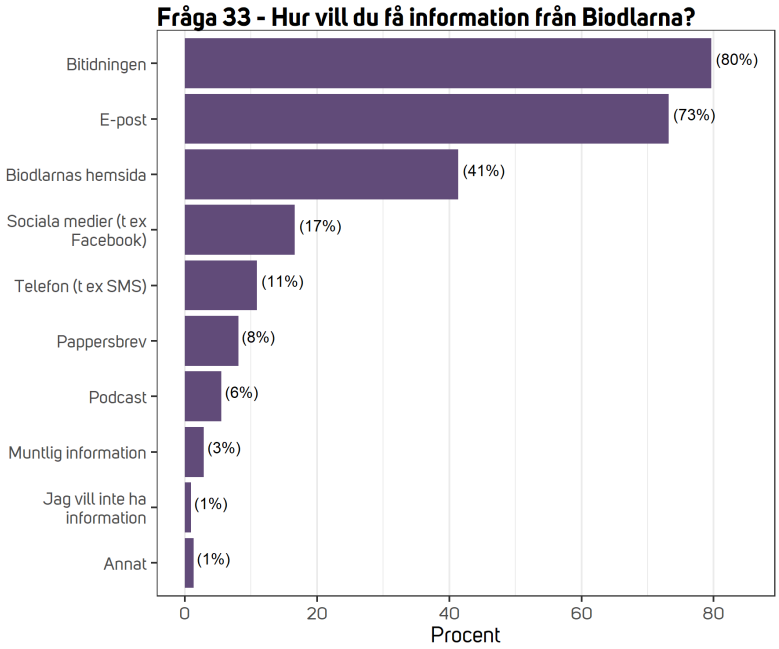

Fråga 34: Är du bekant med Biodlarnas hemsida biodlarna.se? Grafen nedan visar att en majoritet av respondenterna, 77 procent, är bekant med Biodlarnas hemsida.

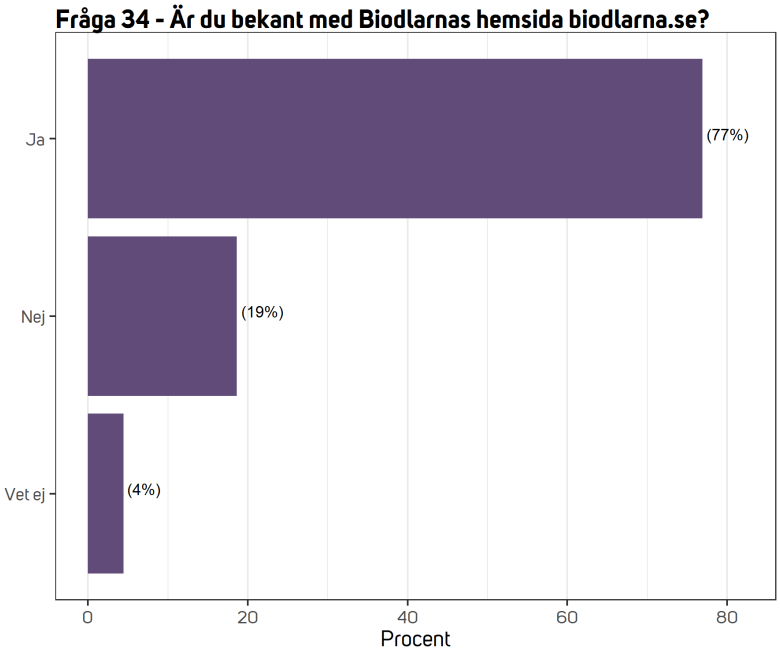

Fråga 35: Hur ofta besöker du hemsidan? En majoritet av respondenterna, 60 procent, besöker hemsidan några gånger per år eller mer sällan.

Denna fråga är en del av enkätens logiska filter. En respondent som på denna fråga svarar att den aldrig besöker hemsidan kommer inte att få svara på fråga 36 och 37, som berör hemsidans syfte och konstruktion.

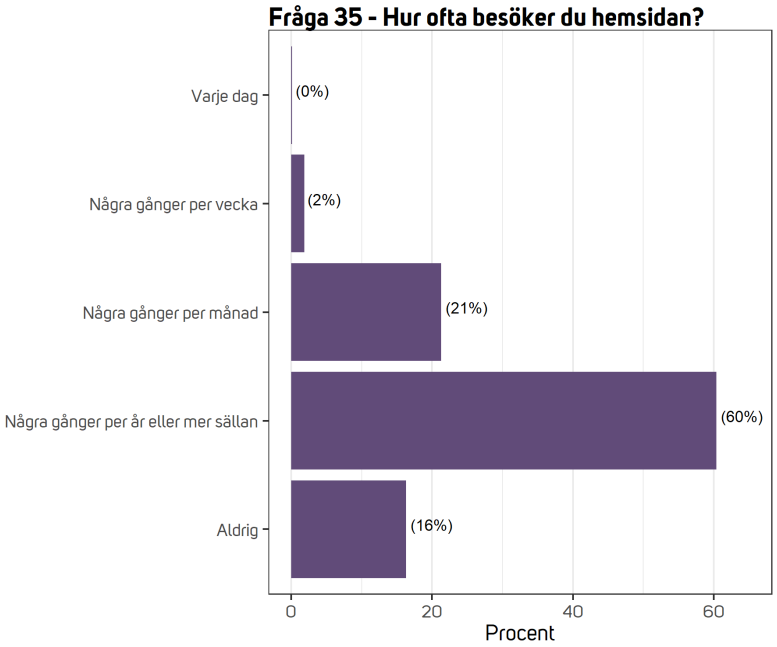

Fråga 36: Vad är ditt huvudsakliga mål med att besöka hemsidan? På denna fråga hade respondenterna endast möjlighet att svara med ett svarsalternativ. Den relativt stora andelen som har svarat "Annat, specificera gärna" beror delvis på detta, då många respondenter där har svarat att de ville fylla i flera svarsalternativ, eller generellt sökte efter information. Utöver detta har knappt hälften av respondenterna svarat att den huvudsakliga anledningen till att de besöker hemsidan är att de vill få information om nyheter.

Denna fråga är en del av enkätens logiska filter. En respondent som på fråga 35 svarade att den aldrig besöker hemsidan kommer inte att få svara på fråga 36 och 37, som berör hemsidans syfte och konstruktion.

Av de respondenter som har svarat "Annat", drygt 7 procent, och sen fyllt i ett fritextsvar, är vanligt förekommande svar "information om biodling" och ""allmän information".

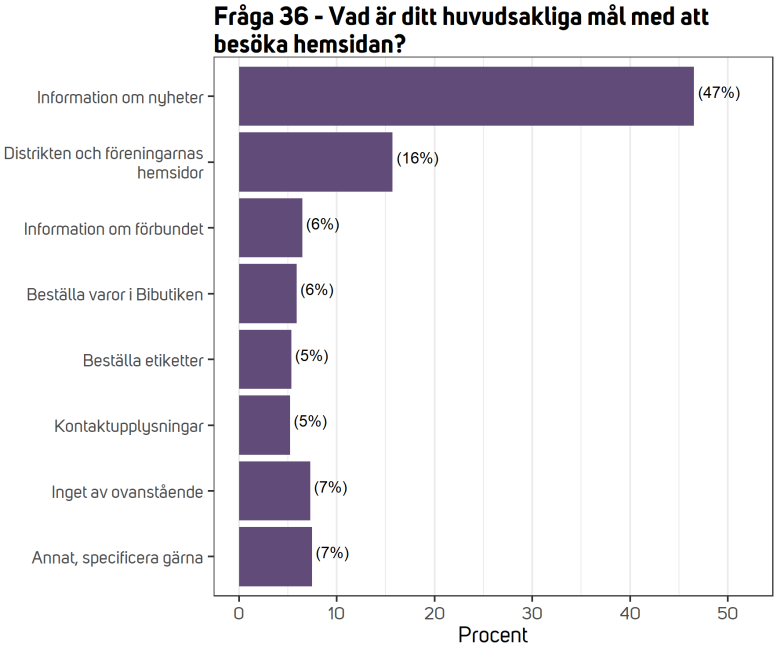

Fråga 37: Tycker du att hemsidan är lätt att använda? Medelvärdet på denna fråga är 3,6, vilket betyder att en majoritet av respondenterna som har en uppfattning av hemsidan tycker att den är lätt att använda. Värt att notera är dock att 22 procent av respondenterna uppger att de inte har någon uppfattning om hemsidans användarvänlighet.

Denna fråga är en del av enkätens logiska filter. En respondent som på fråga 35 svarade att den aldrig besöker hemsidan kommer inte att få svara på fråga 36 och 37, som berör hemsidans syfte och konstruktion.

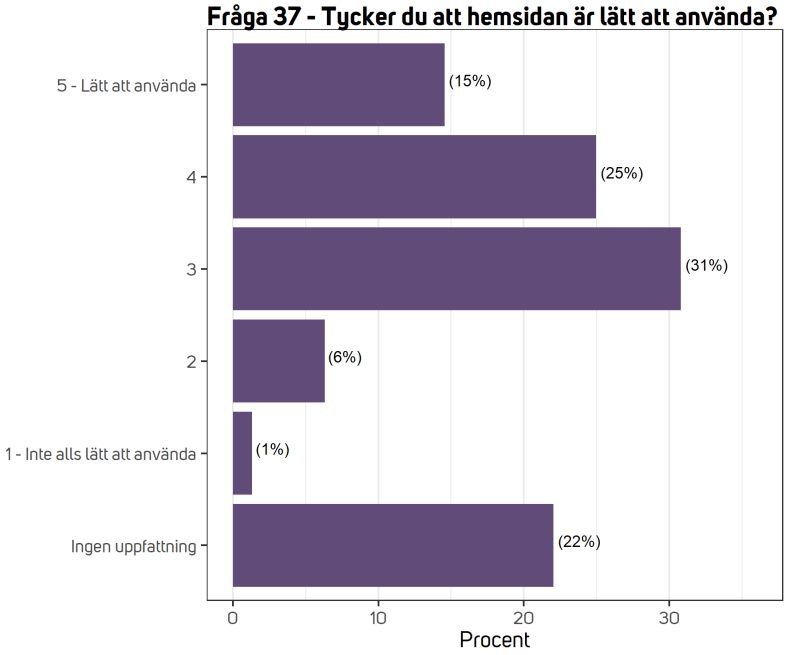

Fråga 38: Hur ofta ser du inlägg från vår Facebooksida "Biodlarna - Sveriges Biodlares Riksförbund? På denna fråga framgår att 41 procent aldrig ser Biodlarnas inlägg på Facebook, samt att 30 procent av respondenterna inte använder Facebook. Av de som har svarat att de ser Biodlarnas Facebook-inlägg uppskattar majoriteten att de ser ett inlägg några gånger per år eller mer sällan.

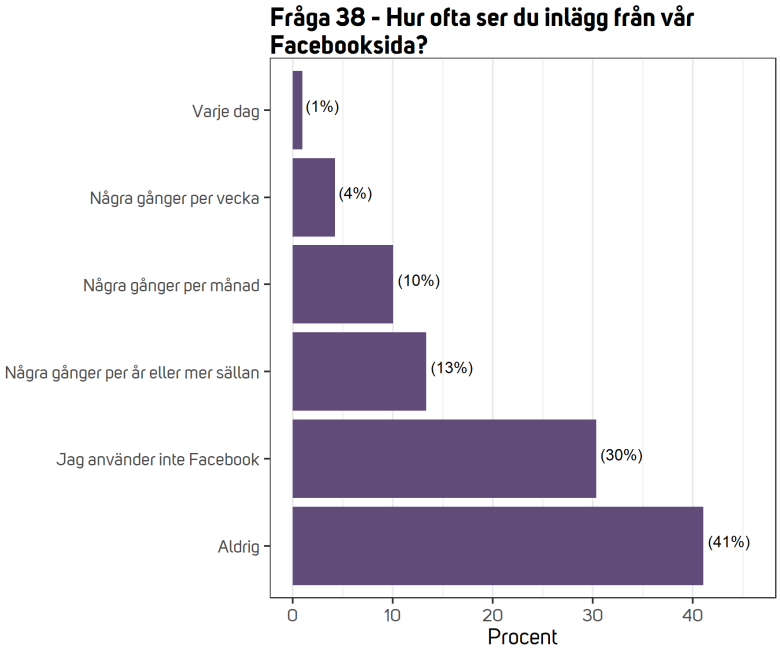

Fråga 39: Vilken är den senaste biodlarutbildningen som du deltog i? Grafen nedan visar att 37 procent av respondenterna senast deltog i Nybörjarutbildningen, följt av 19 procent som deltog i en föreläsning eller ett studiebesök.

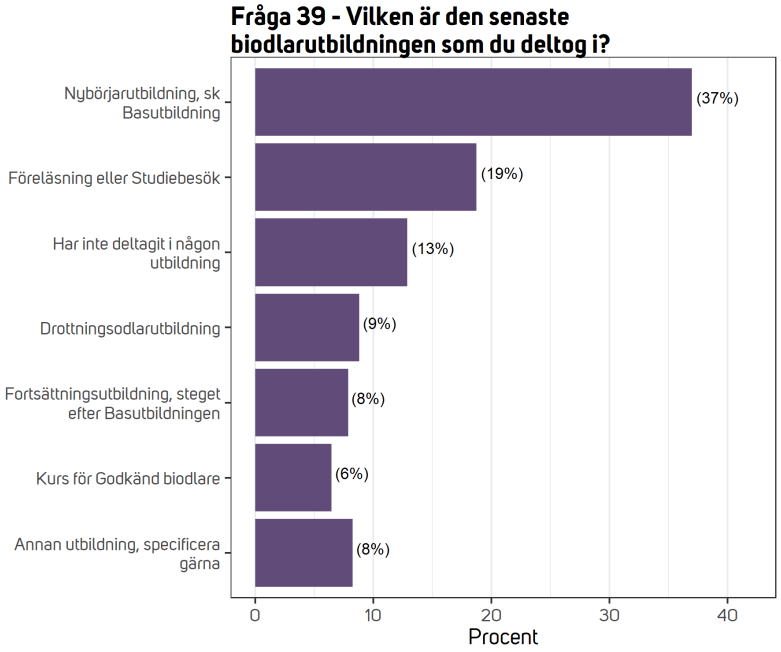

Fråga 40: Är du nöjd med Riksförbundets framtagna kursmaterial? Medelvärdet på denna fråga är 3,8 på en skala från 1–5 där 1 är inte alls nöjd och 5 är mycket nöjd. Detta betyder att respondenterna överlag är nöjda med kvaliteten på förbundets kursmaterial. Värt att notera är dock att 39 procent av respondenterna har angett att de inte har någon uppfattning om kursmaterialet.

Bland fritextsvaren, drygt 8 procent, är vanligt förekommande svar: kurs i bihälsa, cirkelledare, pollenanalys topplistkupa samt YH-utbildning.

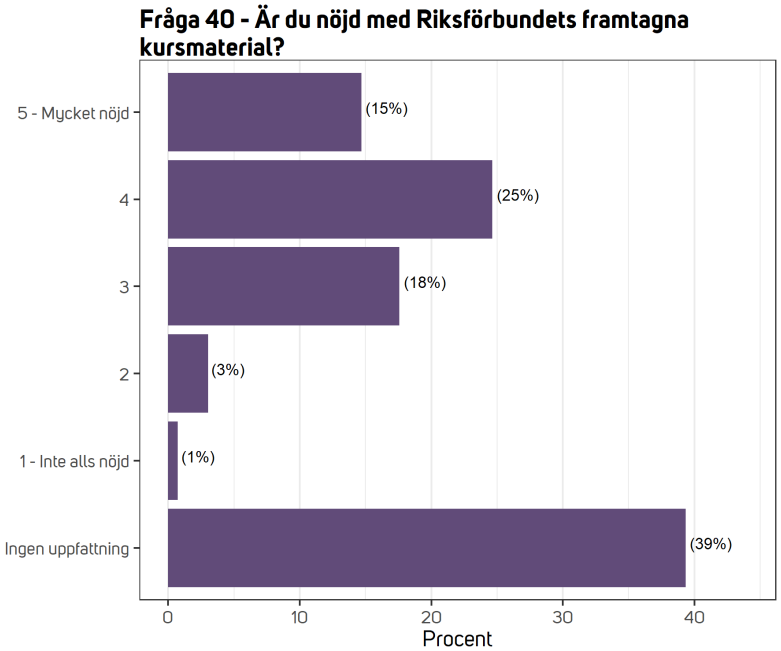

Fråga 41: Hur nöjd är du med Bitillsynen? Medelvärdet på denna fråga är 4,0 på en skala från 1–5 där 1 är inte alls nöjd och 5 är mycket nöjd. Detta betyder att respondenterna överlag är nöjda med Bitillsynen. Värt att notera är dock att 30 procent av respondenterna har angett att de inte har någon uppfattning om Bitillsynen.

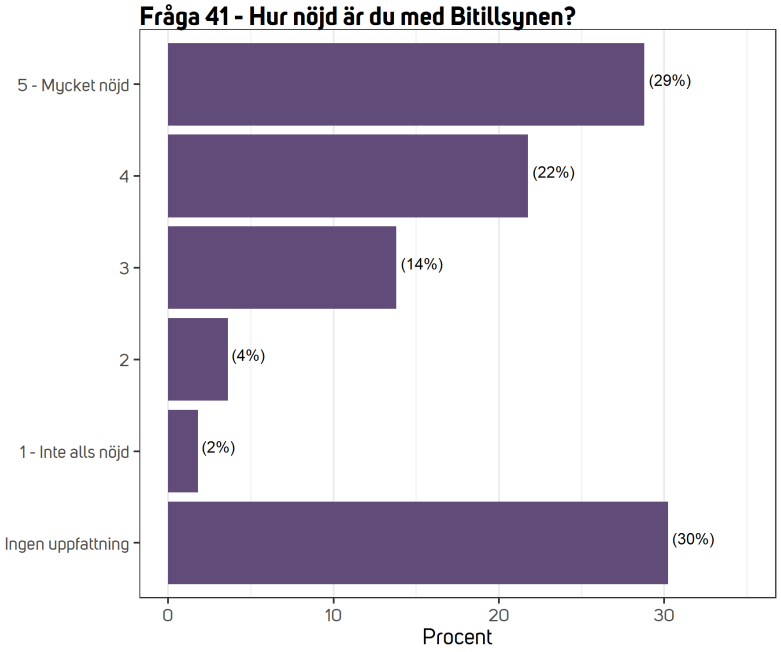

Fråga 42: Finns det något du skulle vilja kommentera gällande Bitillsynen? Denna fråga var inte obligatorisk, varför antal svarande på denna fråga är betydligt lägre än tidigare. Bland svaren var vanligt förekommande svar bland annat klagomål på biodlare som inte följer de regelverk som finns. Många tyckte också att tillsynen fungerar bra, även om en del kommenterar att de inte vet vem som är bitillsynsman i sitt område.

Fråga 43: Har du några övriga kommentarer eller något du vill framföra till förbundet? På denna fråga är spridningen på kommentarer så pass stor att det inte går att se några mer vanligt förekommande svar.

Unitalent

Analys

I detta avsnitt presenteras analysen som har genomförts av enkätsvaren. Först görs en jämförelse av årets svar mot undersökningen 2016, sedan en logisk regression där samband mellan nöjdhet med förbundet och ett antal andra parametrar utforskas. Slutligen görs en visualisering av en del av enkätsvaren för att se hur de varierar över olika variabler.

Jämförelser tidigare undersökning

I detta avsnitt kommer en jämförelse av resultatet i årets enkät att göras mot resultatet från enkäten år 2016. Även om en större andel av biodlarnas medlemmar besvarade enkäten denna gång än år 2016, är det möjligt att göra denna jämförelse, då antagandet kan göras att tillräckligt med svar har samlats in i båda undersökningarna för att återspegla den sanna populationen. En del av frågorna som fanns med i årets enkät är också nya för i år, och kan därför inte inkluderas i jämförelsen. Nedan listas de frågor och trender som har ansetts mest centrala att belysa.

Andelen kvinnor i förbundet har ökat med 2 procentenheter i förhållande till förra året, från 36 procent till 38 procent. Även år 2016 gick det att se en ökning av andelen kvinnor, och denna trend verkar alltså hålla i sig. Även medelåldern hos biodlarna har ökat något, från 57 år 2016 till 58 år 2017.

En annan skillnad som går att utläsa är att andelen biodlare som är nya till biodlingsintresset har ökar sen 2016. Spannet 0–2 år har visserligen minskat med 1 procentenhet men spannet 3–5 år har ökat med 5 procentenheter, från 24 till 29 procent och spannet 6–10 år har ökat från 14 till 16 procent. Även på frågan gällande vilket ämne respondenterna helst vill lära sig mer om går att utläsa vissa skillnader från 2016. Bihälsa ligger fortfarande först följt av Drottningodling, men på tredjeplatsen kommer Avläggarutbildning istället för Svärmförebyggande åtgärder. Generellt för denna fråga är att respondenternas svar är mer jämt fördelade i år än 2016.

Gällande nöjdheten med arbetet på de olika nivåerna i förbundet gick det att se att de medlemmar som har en uppfattning om arbetet generellt är mer nöjda nu än 2016. Medelvärdet på nöjdheten med riksförbundets arbete ökade i år från 3,8 till 4,0, men andelen medlemmar som inte har någon uppfattning ökade också från 40 till 50 procent. Även på distriktsnivå ökade medelvärdet för nöjdheten från 3,8 till 3,9, men även där ökade också andelen medlemmar som inte har någon uppfattning om arbetet från 29 till 37 procent. Nöjdheten med den lokala biodlarföreningen är dock oförändrad.

Gällande nyttjade medlemsförmåner ligger Bitidningen fortfarande högst upp. På andra plats kommer i år Biodlarnas etikett med slingan, istället för tredje plats som tidigare år. Andelen respondenter som uppger att de brukar delta i kurser eller utbildningar har sjunkit med 12 procentenheter.

Slutligen kan den sista skillnaden noteras på användandet av biodlarnas hemsida, där andelen respondenter som svarar "Aldrig" på hur ofta de besöker hemsidan har ökat från 8 till 16 procent.

Logistisk regression

En analys har gjorts i form av *logistisk regression*. Denna metod går ut på att försöka avgöra om en biodlare som svarat på enkäten är nöjd med förbundet genom att utnyttja övrig information som givits i enkäten och därigenom se vilka faktorer som har störst påverkan på nöjdheten. Frågan som undersöks är:

Fråga 19 – Hur uppfattar du arbetet inom Riksförbundet?

Unitalent

Där respondenter som svarat antingen *3 – Neutral, 4 – Ganska nöjd* eller *5 – Nöjd* antas vara *nöjda* och övriga antas vara *icke-nöjda*. För att förklara nöjdhet med förbundets arbete används respondenternas svar på följande frågor:

- *Fråga 1 – Ange ditt kön.*
- *Fråga 5 – Hur många år har du sysslat med biodling?*
- *Fråga 6 – Vilken är den huvudsakliga anledningen till att du sysslar med biodling?*
- *Fråga 8 – Bedriver du din biodling i företagsform?*
- *Fråga 22 – Hur uppfattar du arbetet inom distriktet?*
- *Fråga 24 – Hur uppfattar du arbetet i din lokala biodlarförening?*
- *Fråga 25 – Vad anser du om nivån på medlemsavgiften?*
- *Fråga 27 – Hur nöjd är du med biodlarnas medlemsförmåner?*

Utöver att modellen kan ta in en respondent med ovanstående egenskaper och lämna en sannolikhet att denna respondent är nöjd eller inte nöjd har logistisk regression också fördelen att enskilda oddskvoter kan studeras. D.v.s. det går att se om variablerna påverkar nöjdhet men också att jämföra hur mycket de olika variablerna påverkar nöjdhet hos biodlarnas medlemmar.

Tolkning, logistisk regression

De staplar som är riktade åt vänster från 1 på x-axeln i nedanstående diagram har en negativ effekt på hur nöjda respondenterna är med förbundet (jämfört med dess referenskategori) och tvärtom för staplar riktade åt höger. De staplar som har ett svart streck som befinner sig om båda sidorna om 1 på axeln *Oddskvot* har ingen statistiskt säkerställd effekt på utfallet och bör tolkas varsamt.

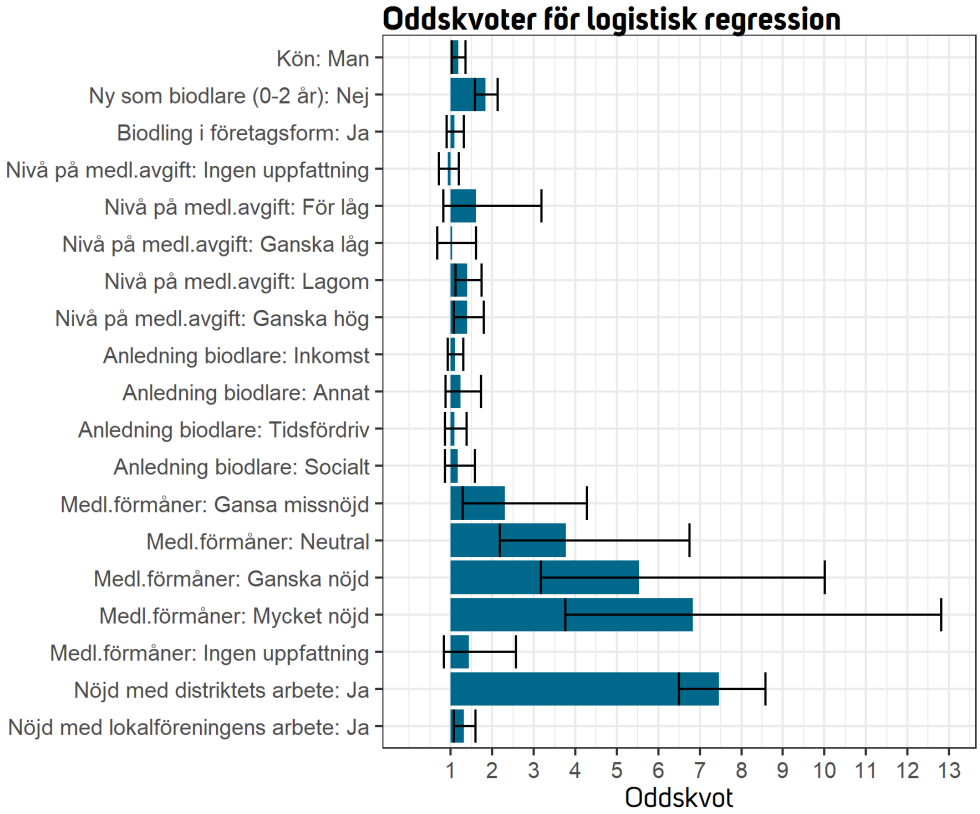

Från ovanstående diagram kan följande utläsas:

- Män är, jämfört med kvinnor, i större grad nöjda med förbundet.

- De som hållit på med biodling i över 2 år är i större utsträckning nöjda med förbundet än de som är nya biodlare.
- De som tycker att medlemsavgiften är antingen *Ganska hög* eller *Lagom* är i högre grad nöjda med förbundet än de som tycker att medlemsavgiften är *För hög*.
- Det går inte att dra några slutsatser om samband mellan den primära anledningen till biodlingsintresset och nöjdhet med förbundet.
- Det finns stora skillnader i nöjdhet med förbundet mellan de som har angett att de är missnöjda med medlemsförmånerna och övriga svarsalternativ på samma fråga. Undantaget är de som inte har någon uppfattning om medlemsförmåner, då det varierar mycket hos dem.
- De som svarat att de är nöjda med distriktets och lokalföreningens arbete är i högre grad nöjda med förbundet än de som inte är det.

För mer detaljerad genomgång av resultaten från den logiska regressionen, se bilaga 2.

Visualisering av resultat

För att studera samband mellan nöjdhet med förbundet har ytterligare diagram tagits fram, som visar på egenskaper hos respondenter och samband mellan olika frågor.

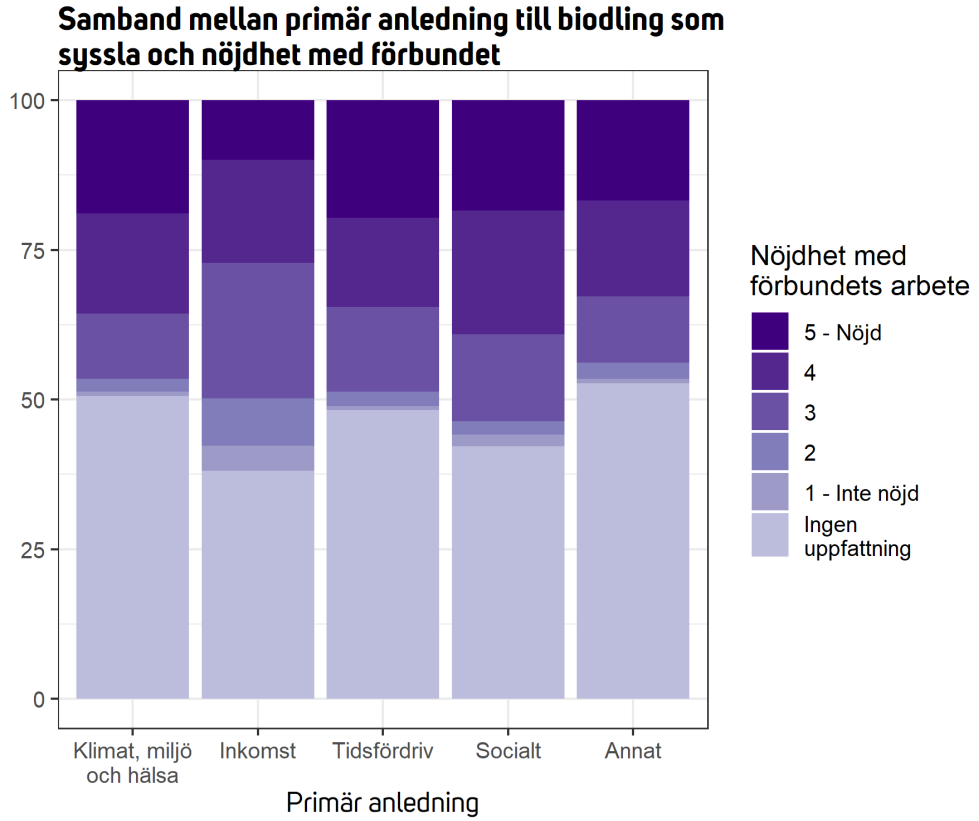

Det finns en hög andel respondenter som inte har någon uppfattning om förbundets arbete, oavsett vilken den primära anledningen är till varför de är biodlare. Storleken på de olika delarna av staplarna varierar inte mycket, men det finns tre utstickande skillnader för biodlare som har incitament att tjäna pengar på sin biodling:

- De är i mindre utsträckning mycket nöjda med förbundets arbete.
- De har störst andel som svarat *3 – Neutral*.
- De har minst andel som svarat *ingen uppfattning*.

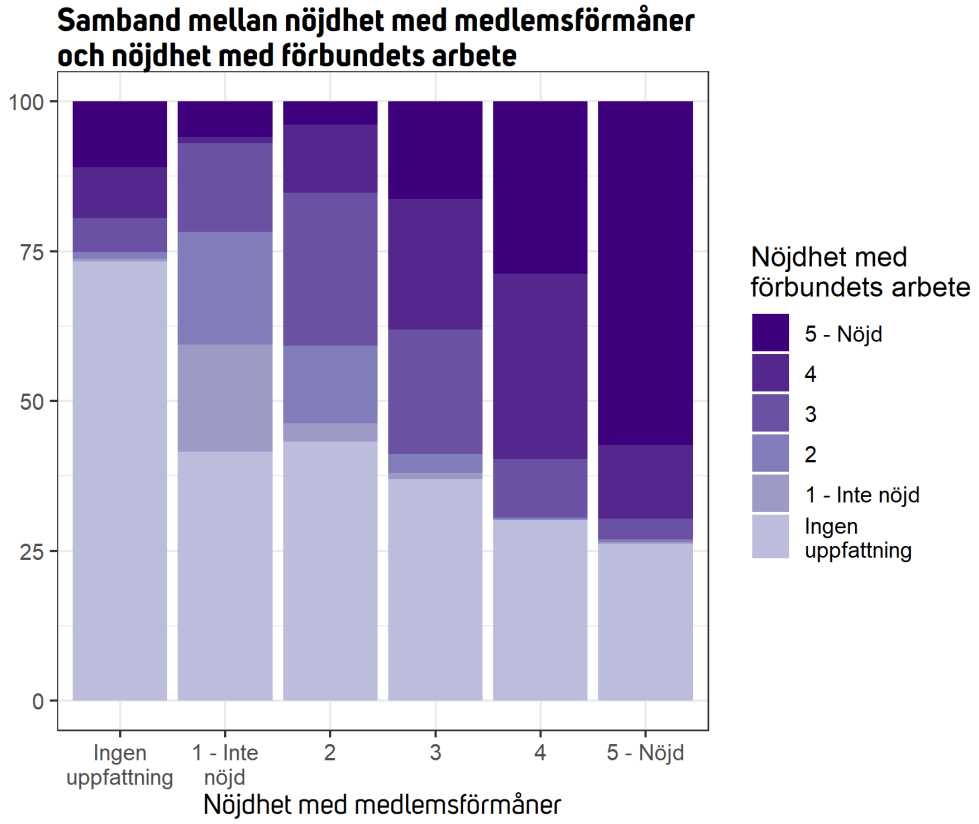

Sambandet mellan fråga 27: *Nöjdhet med medlemsförmånerna* och fråga 19: *Nöjdhet med förbundets arbete* är tydligt; En ökad nöjdhet med de medlemsförmåner som finns genererar en ökad nöjdhet med förbundets arbete. Noterbart är att respondenter som inte har någon uppfattning om medlemsförmåner också tenderar att inte heller ha någon uppfattning om förbundets arbete. I denna stapel går också att se en större andel respondenter som har svarat *5 - Nöjd* eller *4 - Ganska nöjd* angående nöjdhet med förbundets arbete.

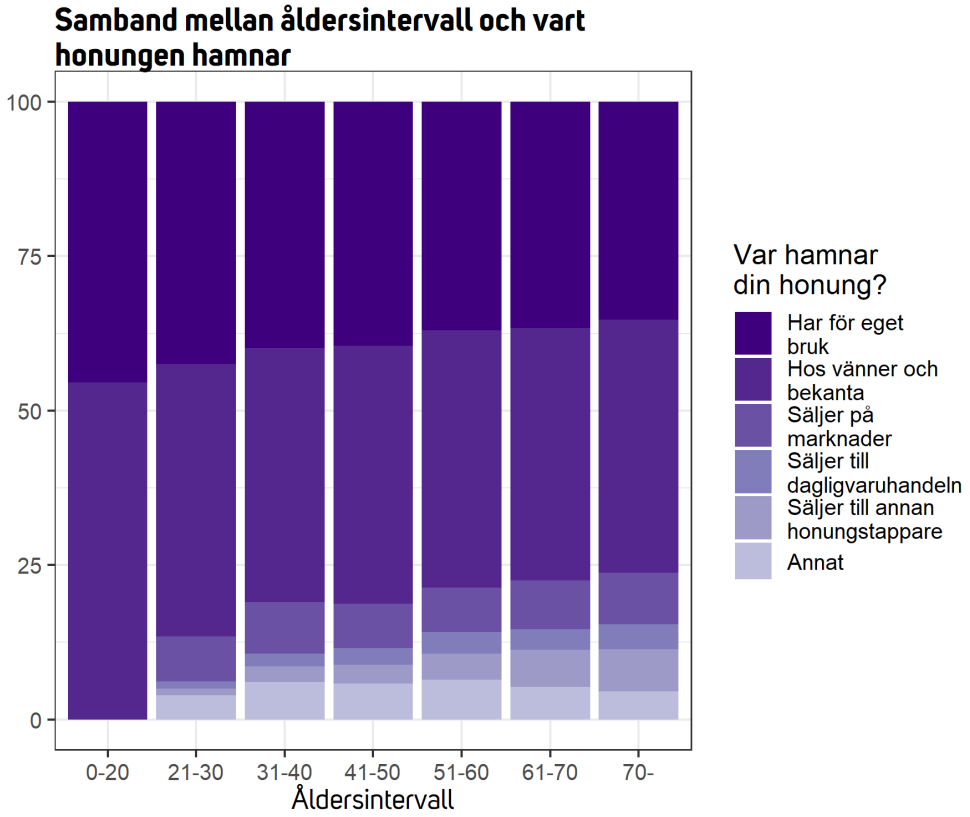

Åldersintervall på respondenterna har beräknats och jämförs här mot fråga 9: *Var hamnar din honung?* Det framgår att med en ökad ålder hamnar honungen i större utsträckning på marknader, hos dagligvaruhandeln, hos annan honungstappare eller någon annanstans.

Dessa svarsgrupper är små sett till hela svarsmängden, men det finns ett genomgående mönster som verkar intressant. Det ska tilläggas att den första åldersgruppen *0–20 år* endast har 20 svarande och är därför inte helt pålitlig.

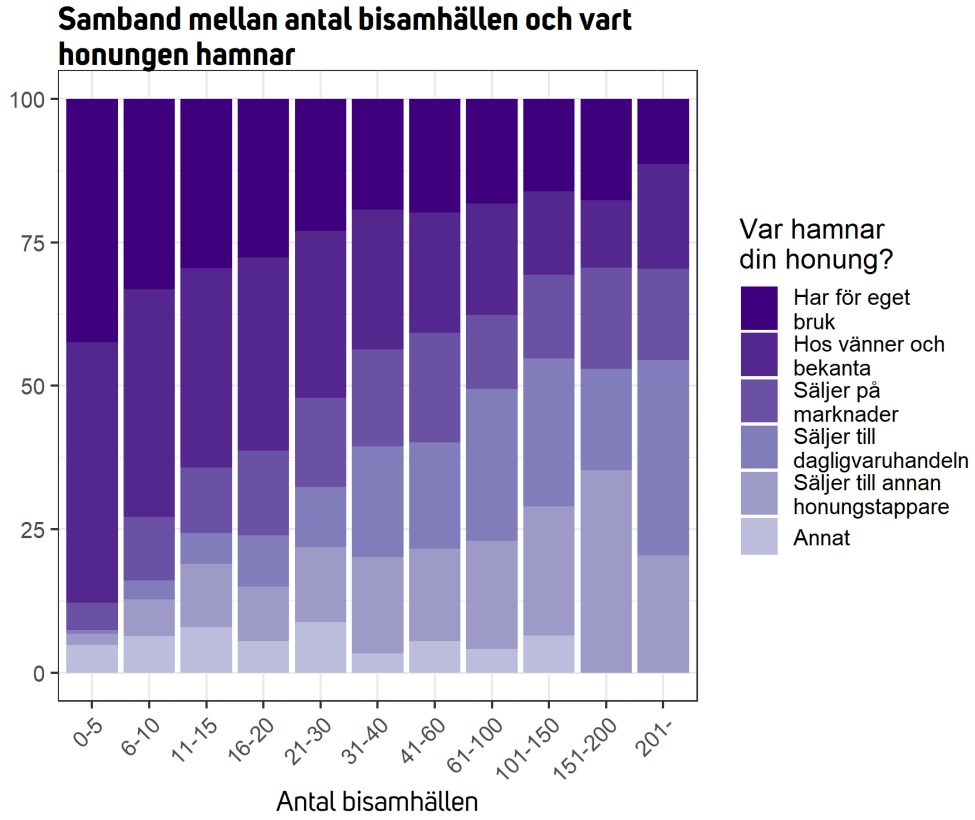

Biodlare med noll till fem bisamhällen har i större grad svarat att de har honungen för eget bruk än övriga grupper. Samtidigt har denna grupp respondenter en mindre andel biodlare som säljer sin honung vidare till marknad, dagligvaruhandel eller annan honungstappare.

Trenden att honungen ska användas för eget bruk eller hamna hos vänner avtar ju fler bisamhällen som respondenterna har, samtidigt som mer honung hamnar på marknader, i dagligvaruhandeln eller hos annan honungstappare.

En viktig sak att poängtera är att biodlare med mer än 100 bisamhällen endast är 53 till antalet, vilket för att de tre staplarna längst till höger har en större osäkerhet.

Detta samband var inkluderat även i rapporten 2016 men då beräknades andelarna något annorlunda och jämförelsen blir därav något svårgenomförd. De liknelser som trots det går att utläsa är:

- Respondenter med många bisamhällen är mindre benägna att svara *Har för eget bruk* eller *Hos vänner och bekanta*.
- Respondenter med många bisamhällen är mer benägna att på ett eller annat sätt sälja sin honung vidare.

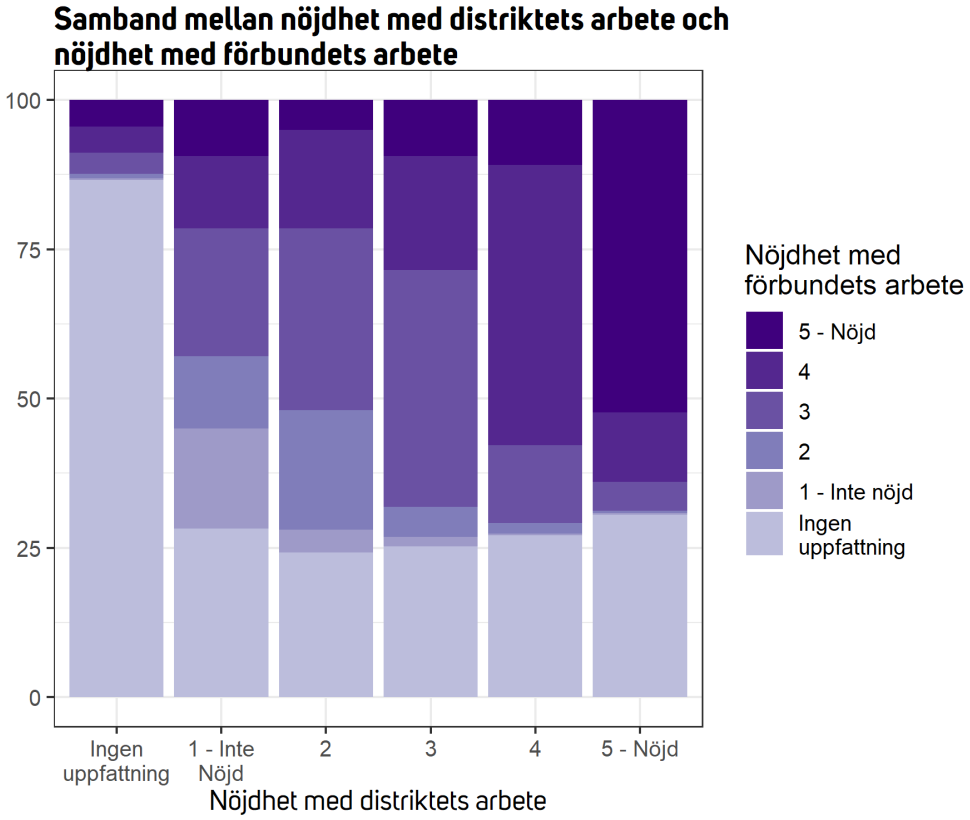

Biodlare som är nöjda med distriktets arbete är i stor utsträckning också nöjda med förbundets arbete. Mer än 50 procent av respondenter som svarat *5 – Nöjd* på frågan om distriktet har fyllt i samma svarsalternativ på frågan om förbundet. Sambandet går även att se inverterat; respondenter som inte har någon uppfattning om distriktets arbete Har heller ingen uppfattning om förbundets arbete.

Generellt gäller att respondenter i stor grad svarar samma angående distrikt och förbund, men det finns ändå en del märkbara avvikelser. Exempelvis är vissa respondenter mycket nöjda med förbundet medan de inte har någon uppfattning om distriktet.

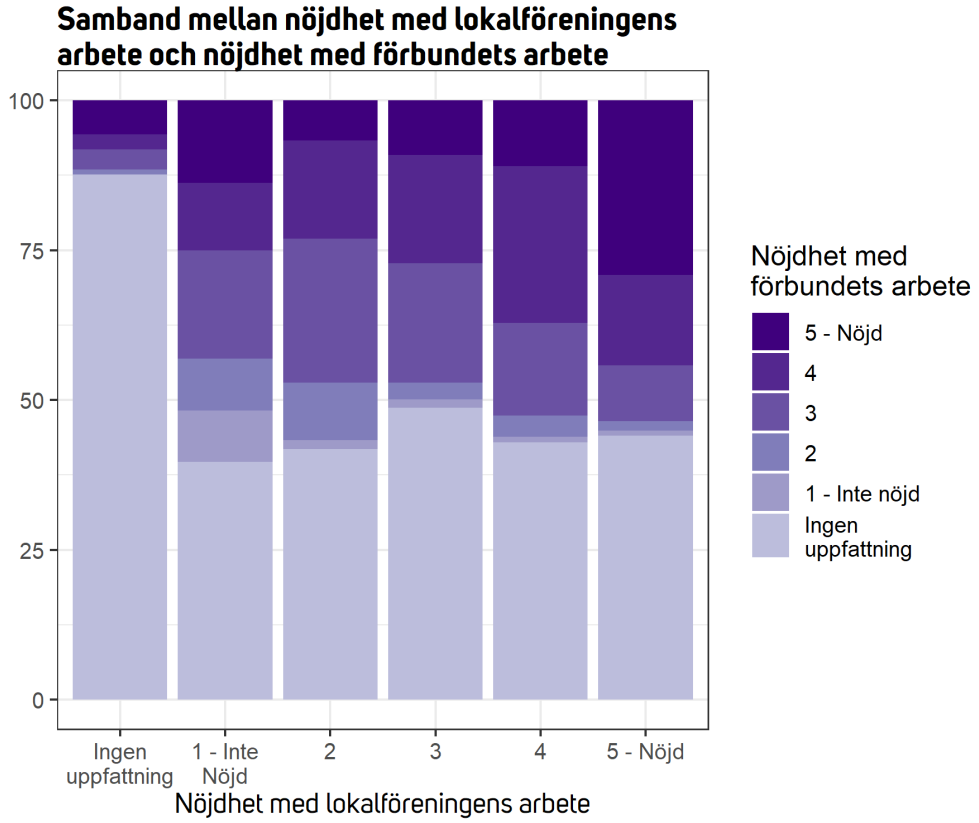

Nöjdhet med lokalföreningens arbete och riksförbundets arbete har inte ett lika tydligt samband. Det tydligaste sambandet som dock går att utläsa är att desto mer nöjda biodlare är med lokalföreningens arbete desto mer tenderar de att också fylla i svarsalternativ *5 - Nöjd* på frågan om nöjdhet med riksförbundet. Av de biodlare som inte har någon uppfattning om lokalföreningens arbete saknar majoriteten av dem också uppfattning om förbundets arbete.

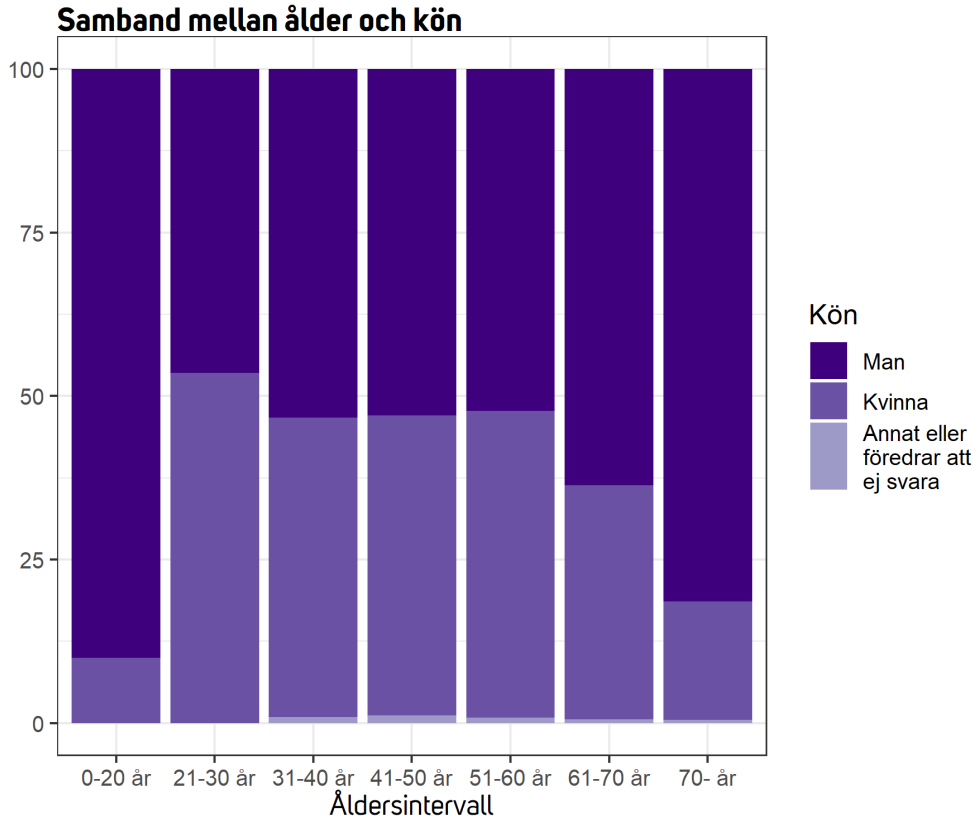

Ovanstående diagram visar att för biodlare som är mellan 21-60 år är fördelningen av män och kvinnor relativt jämn. Inom övriga intervall är männen fler till proportion. Antalet respondenter som fyllt i svarsalternativet *annat eller föredrar att ej svara* är få till antalet i alla intervall och uppgår som högst till 1.1 procent. Det första intervallet 0-20 år har endast 20 svarande och bör tolkas varsamt.

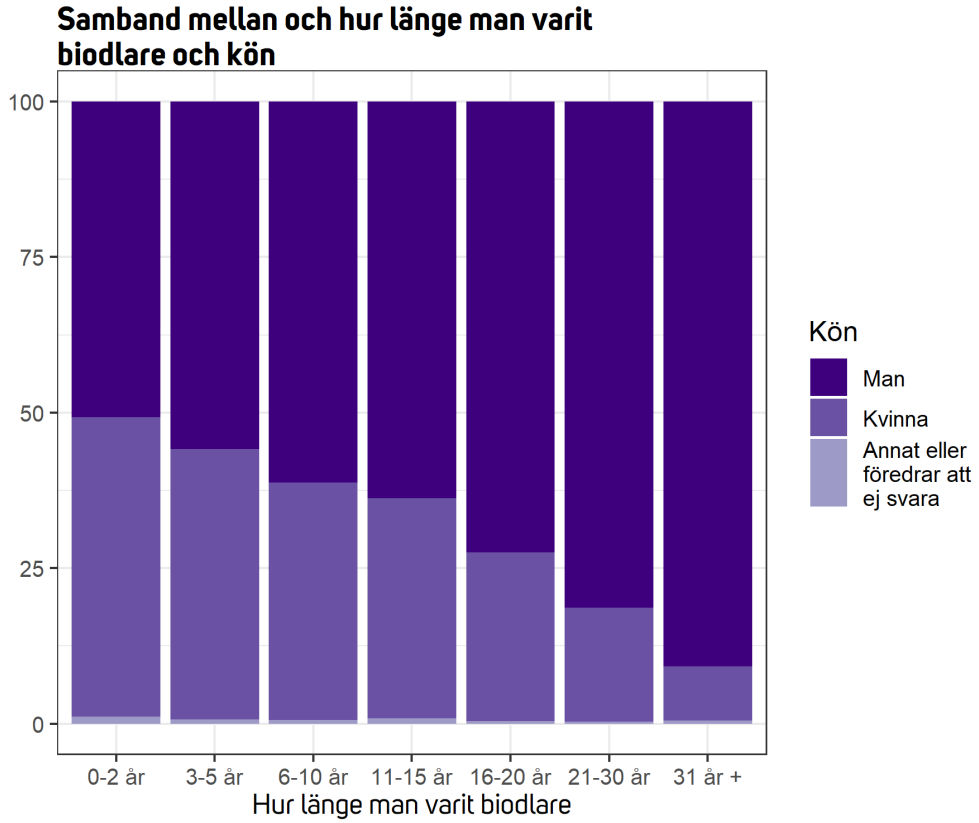

Sambandet mellan hur länge respondenterna hållit på med biodling och vilket kön de identifierar sig med visar en tilltagande trend för andelen kvinnor. Bland de som hållit på med biodling i 0-2 år är andelen män och kvinnor 51 respektive 48 procent, att jämföra med de som hållit på med biodling i över 30 år, där motsvarande andelar är 91 respektive 9 procent.

Unitalent

Bilaga 1: Distriktsrepresentation

I denna tabell har representationen för varje distrikt beräknas. Kolumnen märkt Total anger det totala antalet medlemmar i distriktet. Kolumnen Urval anger hur många av dessa som har svarat på enkäten. Kolumnen Procentandel anger hur många procent av det totala antalet som har deltagit i enkätundersökningen.

För referens skickades enkäten ut till 11 087 medlemmar och genererade 6016 svar, vilket är en svarsandel på 54 procent.

Distrikt	Urval	Total	Procentandel
Blekinge	139	315	44.13
Dalarna	196	397	49.37
Gotland	105	187	56.15
Gävleborg	121	273	44.32
Göteborg och Bohuslän	544	1135	47.93
Halland	336	707	47.52
Jämtland	84	189	44.44
Jönköping	313	865	36.18
Kronoberg	225	581	38.73
Norra Kalmar	156	232	67.24
Norra Älvsborg	196	538	36.43
Norrbotten	94	217	43.32
Sjuhärad	175	457	38.29
Skaraborg	282	746	37.80
Skåne	723	1736	41.65
Stockholm	594	1374	43.23
Södermanland	277	545	50.83
Södra Kalmar	198	577	34.32
Uppsala	237	583	40.65
Värmland	179	389	46.02
Västerbotten	145	319	45.45

Unitalent

Västernorrlands biodlare	90	230	39.13
Västmanland	113	235	48.09
Örebro	169	391	43.22
Östergötland	304	710	42.82

Unitalent

Bilaga 2: Logistisk regression

Frågorna om kön och långvarighet som biodlare har signifikanta oddskvoter. Det visar sig att män har drygt 18 procent högre odds än kvinnor och att de som odlat bin i mer än två år har drygt 85 procent högre odds att vara nöjda med förbundets arbete.

Det finns inga statistiskt säkerställda samband mellan nöjdhet med förbundet och frågorna angående biodling i företagsform eller primär anledning till att man är biodlare.

Ökningen i odds för olika nivåer på frågan om medlemsavgiften varierar mellan kategorierna. De som inte har någon uppfattning eller tycker att medlemsavgiften är för låg eller tycker att avgiften är ganska låg har inga signifikanta oddskvoter och bör tolkas varsamt medan de som tycker att avgiften är *Ganska hög* eller *Lagom* har odds som ökar med 39 procent jämfört med de som tycker att avgiften är *För hög.*

De egenskaper hos biodlare som har störst effekt på nöjdhet med riksförbundets arbete är höga svar på fråga 27. Respondenter som svarat *4 – ganska nöjd* eller *5 – nöjd* på fråga 27 har 461 respektive 510 procent högre odds att vara nöjda med riksförbundets arbete än de som svarat *1 – inte nöjd.* Anledningen till att också svarsalternativ *2 – ganska missnöjd* och *3 – neutral* har en positiv effekt är för att de jämförs mot svarsalternativ *1 – missnöjd.* Svarsalternativ *ingen uppfattning* har en högerriktad stapel som indikerar att detta svarsalternativ ger en mer positiv bild av förbundet arbete, men kan inte säkerställas då det finns en för stor variation.

Respondenter som är nöjda med distriktets arbete också är nöjda med förbundets, oddset stiger med 645 procent för dessa individer jämfört med de som inte är nöjda med distriktets arbete. Angående nöjdhet med lokalföreningens arbete och arbete stiger oddskvoten med 31 procent för de som är nöjda med lokalföreningens arbete jämfört med de som inte är nöjda med lokalföreningens arbete.